

قه‌ره‌جه‌کان تاقه‌تی
سوال‌کردنیان نه‌ماوه

Kampanya aboneyan berdewam e

Mehan

Rûdawê bêpere bixwîne

Agahiyên zêdetir di rûpela 3'an de

Rûdaw

ÇAPA EWRÛPA

Rojnameya
Kurdên Diaspora

Deutschland 1,50 Euro | Danmark 15,00 DKK | France 1,50 Euro | Nederland 1,80 Euro | Schweiz 2,70 CHF | Sverige 21,00 SEK

Hejmar / Nr. 92 | 21 Nisan / April 2011

YSK'ê KURD ŞOK KIRIN

5/14 »

Kurdên Ewrûpa

Nedîm bû qurbanê êrîşeke amok

Li Hollanda Kurdekî ji Rojavaya Kurdistanê bi destê ciwanekî Hollandî hat kuştin. Nedîm Yûsivê (42) bavê du zarokan ji sala 2007'ê ve li bajarê Alphen aan den Rijn dijiya. Roja roja 10'ê Nîsanê di nav bazara bajêr de ciwanekî Hollandî (24) bi awayekî armanc nediyar gulleyan li xelkê li bazarê dîteqîne û 6 kesên dîkuje û 17 kesên din jî birîndar dîke. Yek ji kesên ku hatin kuştin jî helbestvan û çalakvanê Kurd Nedîm Yûsiv bû.

Nedîm Yûsiv di sala 2005'ê de ji êrîşeke bombeyî xilas bûbû û kuştina wî destpêkê şik birin ser îstixbarata Sûriyê ku destê wê di bûyerê de hebe.

Rûpel ► 6

Rojavayê Kurdistan

Partî ketin nav helwestên yekîtiyê

Li Rojavayê Kurdistanê ligel xwepêşandanên gel, di lqada siyasî de jî helwestên balkêş rû didin. Hejmara zêde ya partî û dezgehên Kurdan li Sûriyê gelek caran dibe sedem ku ne tenê li derve, lê li hundirê Sûriyê jî neyê zanîn kîjan partî di kîjan rewşê de ye, heta hejmara wan jî tam neyê zanîn. Lê hat bihîstin ku partiyên Kurdên Rojavayê Kurdistanê ku heta niha di bin banên Encûmena Siyasî û Hevbendî tevdişeriyên, van rojan tevî PYD'ê civiyane û biryar girtine ku di vê dema hesas de di bin banê "Partiyên Tevgera Nîştîmanî ya Kurd li Sûriyê" tevbigerin.

Rûpel ► 3/5/14

Başûrê Kurdistanê

Xwepêşandan 2 mehan didomin

Nerazîbûnên ku di 17'ê Sibata de li Silêmaniyê destpê kirin, van rojan 60 rojîya xwe qedandin. Çalakî carcaran veguherin pevçûnan û heta niha bi dehan hemwelatî bûne qurbanî û bi sedan kes jî birîndar bûne. Xwepêşandana ku wê demê ji aliyê "Tora Bergirîya Maf û Azadiyên Xelkê" hatibu destpêkirin û piştî bûyera li pêş Liqa 4'ê ya PDK'ê berfireh bûn, niha di serî de Têvgera Goran, Komela Îslamî û Yekgirtûya Îslamî piştevanîya wê dîkin. Endamê Polîtburoya Yekgirtûya Îslamiya Kurdistanê, Mihemed Ferec, ji Rûdawê re nerînên xwe derbarê rêyên çareserkerîna vê krîzê anîn ziman.

Rûpel ► 10

4 191631 701506

9 771869 104000

Great Britain

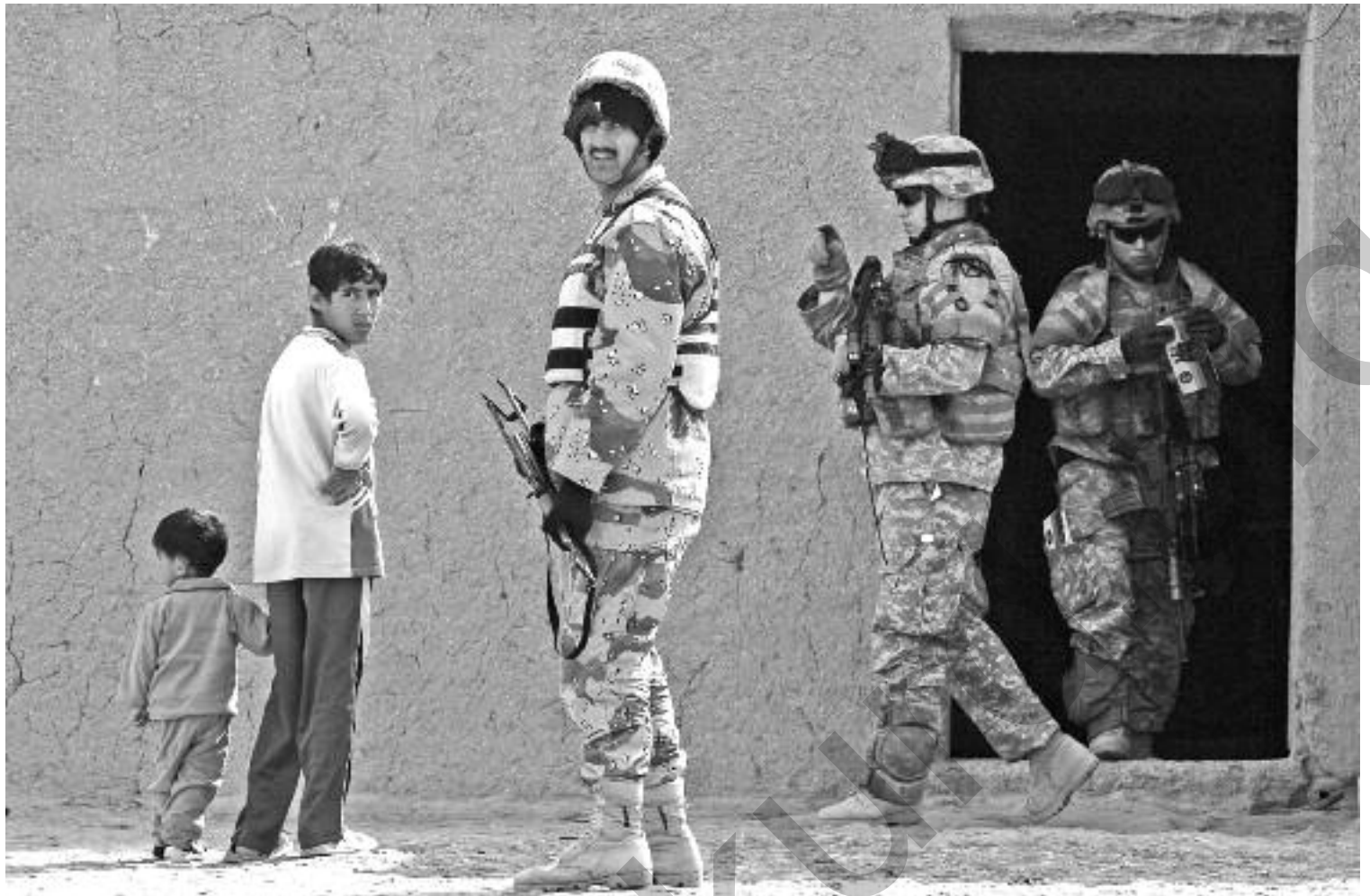
Malpera nû ya
Rûdawê vebû

Rûdaw.eu

www.rudaw.eu
info@rudaw.eu

Li gor peymeneke di navbera Hikûmetên Îraq û DYA'yê de, pêwîst e heta dawîya îsal hemû hêzên leşkerî yên amerîkî bi temamî ji Îraqê vekîşin, lê Amerîka ji asta hêza artêşa Îraqê bi guman e.

Amerîka dixwaze vekîşe lê ditirse

Pisporek amerîkî: Amerîkî ji wê yekê ditirsin ku piştî vekîşina wan ji Îraqê, dibe ku şerê Kurd û Ereban destpê bike.

Hawar Ebdûlrezaq Hewlêr

Bi baweriya çend pisporek amerîkî dirêjkirina mayîna hêzên Amerîka li Îraqê "pir girîng e." Bi taybet ji li navçeyên ku nakokî li ser wan hene û çarenivîsa wan nehatine yekalîkirin û dibe ku vekîşandina hêzên Amerîka şerê Kurd û Ereban bi xwe re bîne. Li gor peymana navbera Îraq û Amerîka pêwîst e hêzên Amerîkayê berî dawîya 2011'ê ji Îraqê vekîşin.

Heftiya borî Wezîrê Parastinê yê Amerîka Robert Gates serdana Bexda û Hewlêrê kir. Gates daxwaza mayîne nîşan da, lê piştî xwepêşandanên li welatên Ereban û li bajarên Îraqê bi taybetî ji bo vekîşandina Amerîka hatin kirin, Gates dixwest Îraqî jê re bêjin, "pêwîst e hêzên Amerîka bi-minin."

Serokê Diwana Serokatîya Herêma Kurdistanê Fûad Hûsên diyar kir ku desthilata Hikûmeta Herêma Kurdistanê tune ku biryarê li ser mana hêzên amerîkî bide. Ji ber wê yekê jî di wê derbarê de helwesta Hewlêr piştî ya Bexdayê tê. Lê Wezîrê Pêşmergeyan Cehfer Şêx Mistefa heftiya borî bi êşkera ji Rûdawê re got: "Em li gel mana hêzên Amerîkî ne,

heta hemû pirsgrîrêkên navbera Hewlêr û Bexda çareser nebin, bi taybet ji pirsgrîrêka navçeyên ve-qetayî."

Bi baweriya Alîkarê Serokê Enstîtûya Aştiyê ya DYA (United States Institute of Peace) û şarezayê siyaseta Amerîka yê li Rojhilata Navîn û Îraqê Danial P. Serwer, mayîna hêzên Amerîkî li Îraqê tîrsa Amerîka ya derketina şerê navxweyî li Îraqê êşkera dike: "Di rastiya xwe de Amerîka dixwaze vekîşe, lê hêj li Îraqê metirsiya hinek pirsgrîrêkên ku nehatine çareserîkirin heye. Ew

ditirsin ku eger vekîşin, dibe ku şerê Kurd û Ereban derkeve."

Di pêvajoya hîlbijartinê de yek ji sozên serokê DYA'yê Barack Obama vekîşandina ji Îraqê bû. Niha ji wekî destekteyîkê ji bo hîlbijartinê pêş bikartîne. Bi baweriya Prof. Serwer, "Bandora mayîna artêşa Amerîka li Îraqê, piştî 2011'ê, girêdayî wê yekê ye ku piştî wê çî rolê wan hebe. Eger rolê wan wekî dema borî be, dibe ku bandorek neyînî hebe."

Di sala 2008'ê de, di encama peymanek navbera Îraq û Amerîka de, dema vekîşandina hêzên

Amerîka hat diyarkirin û berî dawîya 2011'ê pêwîst e hêzên Amerîka vekîşin. Lê li gor wê peymanê, mafê deshilatdarên Îraqê heye ku daxwazê ji Amerîka bikin ku dema mayîna xwe dirêj bikin.

Bi baweriya çavdêrên siyasî Kurd piştî girî didin mayîna hêzên Amerîka li Îraqê, lê piraniya berpirsên Ereban li dijî wê yekê ne. Heftiya borî piştî serdana Gates a Îraqê, li Bexdayê li dijî hebûna artêşa Amerîka xwepêşandaneke berfireh hat lidarxistin. Herwiha Mûqtada Sedir jî hişyarî da Amerîka ku fikra mayîne nekin. Li gor nerîna Cîgirê Serokê Beşa Rojhilata Navîn û Bakûrê Afrîqa yê Grûba Krîza Navnetewî (International Crisis Group) Yoost Hiltermann, beşek ji daxwaza Amerîka ya ji bo mayîne ew e ku asta artêşa Îraqê ne di astek diyar de ye ku bikare bi tenê rûbirûyê pirsgrîrêkan bibe: "Agahdariya Amerîka ji karînen lawaz ên artêşa Îraqê heye û dizane eger demek dirêjtir hebe, dikare ji bo nehiştina wê lawaziyê karek zêdetir bike."

Lê bi baweriya pisporekî din e amerîkî, ya baş ew e ku Amerîka di dema hatî diyarkirin de vekîşe û çarenivîsa Îraqê ji Îraqiyan re bihêle. Li gor pisporekî û şarezayê Enstîtûya Rojhilata Navîn li Washington Wayne Wray, di berjewendiyê herdu alîyan de ye ku artêşa Amerîka dawîya îsal bi temamî vekîşe: "Ji ber ku li gel vekîşandina Amerîka, Îraq dikare bi temamî ji xwe re serxwebûnê pêkbîne. Ev yek jî pir girîng e, bi taybet ji di cîhana Ereban de."

Amerîka li Hewlêrê konsolxaneyê xwe vedike

Berpirsekî Amerîka li Herêma Kurdistanê ji bo Rûdawê ragehand ku berî dawîya îsal welatê wî bi fermî konsolxaneyê xwe li Hewlêrê vedike.

Serokê Beşa Dîplomasiya Giştî ya Tîma Avakirina Herêma RRT li Herêma Kurdistanê, Dell Prince, ji bo Rûdawê daxuyan ku bi niyet in di demeke nêzik de tîma wan a ku niha li Hewlêrê heye bikin konsolxaneyê giştî ya Amerîka û got: "Me ragehandiye ku îsal RRT dikin konsolxane." Prince got ku heta niha dema vekirina konsolxaneyê nehatiye diyarkirin, "Lê di de-

meke nêzik de ew kar tê kirin."

Di 19'ê Gulana par de, Kongreya Amerîka ji bo vekirina konsolxaneyê giştî li Hewlêrê pêşniyara 4 endamên Kongreyê qebûl kiribû. Li gor lihevhatina navbera Îraq û Amerîka, heta dawîya îsal Amerîka hêzên xwe yên leşkerî ji Îraqê vedikişîne. Di wê çarçoveyê de, hinek ji hêzên Amerîka li Hewlêrê ku bi karê sîvîl ve mijûl bûn, heftiya borî çûn Amerîka û dest bi wergirtina formên kesên ku dixwazin li konsolxaneyê Amerîka li Hewlêrê kar bikin hat kirin.

Rûdaw

Rojnameyê siyasî û heftane

Xwedî
Rudaw Media GmbH

Sernûser
Ako Mihemed
akopress74@yahoo.com

Rêvebirê Nivîsînê
Nasredin Akyol
nasredin@rudaw.eu

Redaksiyon
Firat Keleşki
keleski@yahoo.com

Mehmet Sebatli
sebatli@hotmail.com

Besam Mistefa
wardoz@gmail.com

Mihemed Tahir
mtahir2011@windowslive.com

Dîzayner
Hamdullah Yumlu

Îdare û belavkirin
Mustefa Sefîq Edilbî
gare2005@hotmail.de

Şewirmendê yasayî û aborî
Ayhan Çiftçi

Navnîşan
Rudaw Media GmbH
Gutenbergstr. 63a
50823 Köln/Germany

Telefon: +49 (0) 221-26 00 40 02
Telefax: +49 (0) 221-26 00 49 81
www.rudaw.net
info@rudaw.eu

Rûdaw ji bo nivîsên ku bi nav tên weşandin ne berpirsyar e.
© Hemû maf parastî ne

Sûriye bi 400 milyon Dolar hat cezakirin

Rûdaw – Di doza du malbatên Amerîkî de ku kesên wan ji aliyê rêxistina Al-Qaîde li Îraqê hatibûn kuştin, Sûriye sêdard hatitîn û mehkûmî dana zêdeyî 400 milyon Dolar hat kirin. Serlêdana malbatên herdu karsazên Amerîkî Jack Armstrong û Jack Hensley li DYAyê hat peji-randin û Dadgeha Herêma Kolombiya, Hikûmeta Sûriyê bi dana 400 milyon Dolar cezakir. Doza ku di sala 2006'ê de li dijî Hikûmeta Sûriyê

û Serokê Sûriyê Beşar Esad û sîxuriya leşkerî û revebire wê Asif Şewket hat vekirin, tê de Şam bi piştgiyariya darayî ji bo rêxistinên çekdar ên tundra hatiye tometbarkirin. Di biryarê de Dadgeha Herêma Kolombiya wiha nivisandiyê: "Gilikaran bi belgeyan selimandiye ku Sûriyê piştîvaniyeke mezin li Zerqawî û El-Qaîde li Îraqê kiriye", ev jî bûye sedemê kuştina herdu karsazên Amerîkî Jack Armstrong û Jack Hensley û serjêkirina wan. Dadgehê ron kiriye

ku: "Awayê hovane yê darvekirina wan û wê êşa bê mînak ku qurbanî û endamên binemalên wan kişand, wisa kir ku tawîza wan zêde be." Dadgehê biryar da ku 50 milyon Dolar tawîza eş û azarê be, 150 milyon Dolar jî weke tawîzeke darayî be. Herdu karsazên amerîkî di sala 2004'ê de li Îraqê ji aliyê rêxistina Al-Qaîde hatibûn kuştin. Hikûmeta Sûriyê parêzerê Saddam, Ramzî Klark bi dijdêrketina biryarê wezîfedar kir.

Partiyên Rojava biryara yekîtiyê dan

Mirov dikare partiyên Rojavayê Kurdistanê di sê navendan de dabeş bike: Hevbendî, Encûmena Siyasî û PYD

Hîm Mele Ehmed

Hejmara zêde ya partî û dezgehên Kurd li Sûriyê gelek caran bûye sedema nenaskirina rastiya dîmena siyasî li vî perçeyê Kurdistanê. Ev nenaskirin ne tenê ji bo Kurdên ji perçeyê din derbas dibe, lê Kurdên Rojava bi xwe jî ji ber hejmara zêde ya partî û dezgehan hejmara rastî ya partiyên Kurdên Rojava nizanin. Ji ber ku gelek caran çend partî dibin yek, lê piştî demekê çend kes ji derveyî welat belavokekê bi navê partiya kevin derdixin û perçebûn kûr dikin. Partiya Rêkeftin û Al-Partî ji bo mijarê nimûneyên baş in, ya yekê bûye 4 parçe û ya duyem jî bûye 3 perçe. Nivîskar Berzo Mehmûd ku kesekî serbixwe ye û li Qamişlo dimîne, di gotarekê de bi ferehî li ser vî mijarê radiweste. Ew partiyên Rojava di du koman de dabeş dike: Koma Partiyên Mezin û Koma Partiyên Biçûk.

5 partiyên mezin û 10 partiyên biçûk hene

Li gor nerîna Berzo Mehmûd koma partiyên mezin ji 5 partiyên pêk tên, ew jî ev in: Partiya Demokratîk Kurd li Sûriyê bi rêberiya Dr. Hekîm, Partiya Yekîtiya Kurd li Sûriyê bi rêberiya Îsmail Hemê, Partiya Yekîtiya Demokratîk Kurd li Sûriyê, piştî koçkirina serokê wê Îsmail Omer niha bi rêberiya sekreterê wê M. Şêx Alî, Partiya Pêşverûya Demokratîk Kurd li Sûriyê bi rêberiya Hemîd Derwêş û Partiya

Yekîtiya Demokrat - PYD ku nêzîkî PKK'ê tên dîtin. Herwiha 10 partiyên biçûk hene, ku hebûna wan di nav gel de gelek kême û bi navê sekreterê xwe tên naskirin. Ji bilî partiyên ku Mehmûd binav kirin, hejmarek partiyên din jî hene ku tenê li derveyî welat in û biçûk in.

Sê navendên xebatê

Di nav pîrbûna hejmara partiyên de û ji ber tunebûna îsbatên mezin û biçûkiya partiyên, gel û kesên siyasî jî li ber astengiya peydakirina gotina siyasî û armanca yekbûyî ya Kurdên Sûriyê bê çare dimînin. Ji ber vî pîrsgirêkê

daxwazên yekkirina partiyên hertim bilindtir dibûn, nemaze ji dawîya salên 80'an ve. Lê dîroka jiyana rêxistinî dide xuyakirin ku perçebûn û zêdebûna partiyên ji yekîtiyan bêhtir e. Niha du çarçove hene, yek Hevbendiya Demokratîk Kurd li Sûriyê ku di bin banê wê de du partî (Par-

tiya Yekîtiya Demokratîk Kurd li Sûriyê û Partiya Pêşverûya Demokratîk Kurd li Sûriyê) cih digrin. Çarçova din jî Encûmena Siyasîya Kurd li Sûriyê ye. Ev encûmen banê 9 partiyên e. Ango mirov dikare xebata siyasî ya Kurdên Rojava di 3 navendan de dabeş bike. Hevbendî, Encûmena Siyasî û PYD.

Hevkariya ji bo Serhildana Sûriyê

Ji dema destpêkirina xwepêşandanan li Sûriyê ragehandinên fermî yên rêxistinên gelek caran bi navê çarçoveyan hatin, di heman demê de endamên çarçoveyan belavokên bi navê partiyên xwe belav kirin, carna jî di nava çarçoveyan de hevkarîyên nû peyda bûn, wek Komîteya Hevkariyê ya Partiya Yekîtiyê, Azadî û Pêşeroj, ku çend ragehandin derxist. Ev hersê partî endamên Encûmena siyasî ne. Ragehandinên 5 heftiyên çûyî bi giştî didan xuyakirin ku hevkarîya di nav partiyên Kurdên Rojava de pîr kême. Lê carnan jî ragehandinên bi navê Koma Partiyên Kurd li Sûriyê derketin.

Tevgera Nîştîmanî ya Kurd

Di 14'ê Nîsanê de di nav hersê navendên tevgera Siyasî ya Kurd li Sûriyê civînek hat lidarxistin û di encamê de hersê alî çarçoveyek nû ragihandin. Berpîrsê rêxistina Ewropa yê Partiya Yekîtiya Kurd li Sûriyê Mizgîn Mêqerî li ser vî mijarê ji Rûdawê re got ku partiyên Kurd niha bûne yek: "Encûmena Siyasî, Hevbendî û PYD ew niha di bin yek siwanê de, bi navê Partiyên Tevgera Nîştîmanî ya Kurd li Sûriyê kom bûne, ew niha nûnerên gelê Kurd in û kes nikare wan li paş guhê xwe bihêle. Li gel ku çend dengên li dijî tevgerê derdikevin, lê ew ê nikaribin rêya gel biguherin û em bi hevî ne ku ev çarçoveya hevkarîyê kûrtir bibe." Li ser pîrsa me ya wek, gelo ev çarçoveya nû tê wateya ku Encûmena Siyasî û Hevbendî bidawî bûne, Mêqerî dibêje: "Nexêr, çarçoveyên kevin hîn hene, lê daxwaza me ew e ku di pêşerojê de ev nemînin. Ez hevî dikim ku ragehandinên vî çarçoveya nû ne bi navê Partiyên Tevgerê lê bi navê Tevgera Nîştîmanî ya Kurd derkevin."

Kampanya aboneyan hat dirêjkirin

Rûdaw bi helkefta meha Newrozê kampanyek nû destpê kiribû û ev kampanya hat dirêjkirin. Heta dawîya Nîsanê bibe abone û 3 mehan bêpere Rûdawê bixwîne. Piştî 3 mehan abonetî otomatîk bi dawî dibe. Ji bo abonetiyê forma jêr ya abonetiyê dagire û ji Rûdawê re bişî. Zûtir û hêsantir bi rêya e-mail dibe: navê xwe, hejmara telefona xwe û navnîşana xwe ji info@rudaw.eu re bişî û di zûtirîn demê de Rûdaw dighije ber destê we.

Abonetiya Rûdaw

Ez dixwazim ji bo dema
☐ Şêş mehan ☐ Salekê ☐ Vekirî

bibim aboneyê/ya rojnameya Rûdaw.

Rojnameya min heftane bişînin vî navnîşanê

Nav : _____
 Paşnav : _____
 Navnîşan : _____

Telefon a min : _____
 E-Mail a min : _____

Buhayê abonetiye jî vî kontoyê bikşînin;

Hejmara kontoyê : _____
 Şifreyê bankê (BLZ) : _____
 Bank : _____
 Xwediyê kontoyê : _____

Dem û cîh: _____ Destnîşan: _____

Anjî ez ê bihayê abonetiye bişînim ser kontoya Rûdawê ya li jêr û dekontoya wê ji navnîşana Rûdawê re bişînim.

Bihayê abonetiya salekê ji bo nav Almanyayê: 60Euro
 Bihayê abonetiye şêş mehan ji bo nav Almanyayê: 30Euro
 Ji bo abonetiya derveyî Almanyayê, pêwendî ligel Rûdawê deynin.

Hesabê Rûdaw
 Rudaw Media GmbH
 Bank Deutsche Bank Köln
 Konto Nr 2450161
 BLZ 37070024

Navnîşan
 Rudaw Media GmbH
 Gutenbergstr. 63a
 50823 Köln / Almanyayê
info@rudaw.eu

Melayên kurd bi biryar in:

Kurdî tune be mizgeft jî tune ne!

Amed (Rûdaw) – Melayên kurd ên ku her hefteyê li pêşiya bi hezaran kesî li Amedê nimêja îne ya sivil didin kirin, diyar kirin ku heta di mizgeftan de bi zimanê kurdî weaz û xutbe neyên dayîn, wê neçin mizgeftan û wê nimêja îne ya sivil li meydana bikin.

Melayên kurd Seydayê Kavarê û Melayê teqewîtbûyî Yusuf Zumurut ku her hefte li Qada Deriyê Çiyê ya Amedê li pêşiya bi hezaran kesî nimêja îne ya sivil didin kirin, derbarê armanca xwe de ji Rûdawê re axivîn. Ji melayan Seydayê Kavarê bal kişand ku ji avakirina Komara Tirkîyê ve zimanê Kurdan weke dibistanan di mizgeftan de jî hatiye qedexekirin û da zanîn ku înkarkirina zimanan înkara ayetên Xwedê ye.

Seydayê Kavarê armanca xwe ji Rûdawê re wiha vegot: “Em dibêjin eger heqîqeten Xwedê teala em Kurd çêkirine, me ne pêxemberekî, ne lîderekî, ne şehîdekî, ne weliyekî neşandiye cem Xwedê Teala. Me jê re negotiye me Kurd çêbike. Wî bi quwet, qudret û ezameta xwe em Kurd çêkirine. Îcar Dewleta Tirk dibêje hûn Tirk in, lê belê ev zimanê di hundirê devê me de, hatiye qedexekirin. Kurdî di dibistan û mizgeftan de qedexe ye. Nahêlin em weke Kurd bijîn. Eger heqîqeten

em Kurd bin, zimanê me jî kurdî ye. Wê çaxê divê em wî zimanê ku Xwedê teala daye me, em bidin jiyandin.”

‘Mirov bi ziman û dil hene’

Seydayê Kavarê bal kişand ku “nîvê insan ziman, nîvî jî dil e” û wiha berdewam kir: “Yên din tev xwîn e, tev goşt e, tev hestî ye. Miletê me dixwaze em xutbeyê bi kurdî bidin. Em di her şert û mercê de Kurd in, em ê xutbeya xwe, weazên xwe bi kurdî bidin. Heta ku kurdî di mizgeftan de serbest nebe, em ê dev ji vê helwesta xwe ya nimêja îne ya li qadan bernedin.” Kavarê ji jiyana Hz. Muhamed jî mînak nimêja îne da û wiha got: “Wextê ku Hz. Muhamed Mustafa ji Mekê hate Medîne, li tenîşt Medîneyê Xwedê Teala emir jê re şand, ayeta nimêja îne şand. Got nimêja îne li ser Misilmanan ferz e. Hz. Muhamed di nava geliyekî de nimêja îne kir, çawa ku em jî her hefte li meydana Deriyê Çiyê dikin, wisa kir. Bi taybetî jî di meseba Şafiî de awayê kirina nimêja îne bi vî awayî jî dibê.”

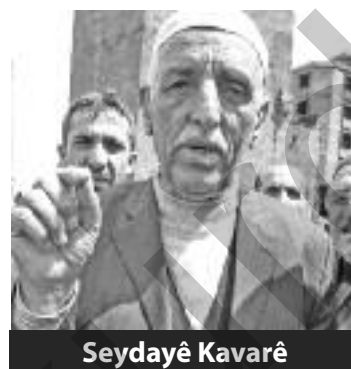
‘Bila kurmançî û zazakî serdest bin’

Wêne: Rûdaw

Li “Qada Deriyê Çiyê” li Amedê ku van rojan bi hezaran bawermend nimêja xwe dikin, di 29’ê Pûşpera 1925’ê de Şêx Seîd hate darvekirin.

Mela Yusuf Zumurut jî fikr û ramanên xwe bi Rûdawê re parve kir û da zanîn ku derbarê kîtekitên nimêjê de ti tişt nehatine gotin. Zumurut nêrîna xwe wiha anî zimên: “Gava ku Xwedê Teala nimêj ferz kiriye, gotiye nimêj bikin. Şêklê kirina nimêjê, teferûatên wê negotine. Bila herin li îmamê Şafiî, hedîsan binêrin, şert nîne ku nimêja îne di mizgeftan de bê kirin.” Zumurut li hemberî sonda ku mela ji bo bibin karmendê dewletê dixwînin jî nerazîbûn nîşan da û got ku ew sond nelê ye û ti eleqeya wê bi Misilmanetiye tune ye. Zumurut xwest ku di demê kin de di mizgeftan li bajarên Kurdan de kurmançî û zazakî serdest bibe û careke din dubare kir ku heta li mizgeftan xutbe û weaz bi kurdî neyên dayîn, wê li mizgeftan nimêj nekin.

Seydayê Kavarê

Mela Yusuf Zumurut

Eger heqîqeten em Kurd bin, zimanê me jî kurdî ye. Wê çaxê divê em wî zimanê ku Xwedê teala daye me, em bidin jiyandin.

Gava ku xwedê Teala nimêj ferz kiriye, gotiye nimêj bikin. Heta li mizgeftan xutbe û weaz bi kurdî neyên dayîn, em ê li mizgeftan nimêj nekin.

Hêmin Xoşnaw

Roja 11’ê Nîsanê AKP’ê listeya namzetên xwe yê ji bo hilbijartinê eşkere kir. Di nava wê listê de 167 parlamenterên AKP’ê yê berê û piraniya wan jî Kurd, nekirin namzet. Vê yekê jî helwesta AKP’ê ya derbarê çareserkirina pirsê Kurd kir cihê pirsê.

Di hilbijartina sala 2007’ê, AKP’ê bi serokatiya Recep Tayyîp Erdogan 355 kursî bi dest xistin û karîbû bi tenê hikûmetê saz bike. AKP dixwaze vê carê jî li Tirkîyê serkêşiya deshilatdariyê bigre destê xwe û hemû anket jî vî şansî didinê. Lista AKP’ê ya vê carê jî 541 namzetan pêktê û ji wan jî 78 jin in. Lê di listeya nû de 167 parlamenterên niha cih nagirin û ji wan jî 75 Kurd in.

Divê parlementerên AKP’ê yê nû tabûyan bişkênin û taybetmendiya Kurdbûna wan diyar be.

AKP parlamenterên esil-Kurd, an parlamenterê Kurd dixwaze?

Serokê berê yê Odeya Bazirganiya Amedê Galîp Ensarioğlu li Amedê di rêza duyem a namzetên AKP’ê de ye û derbarê namzetnekirina piraniya parlamenterên berê de dibêje ku rexneyên gel li ser wan parlamenteran hebû. Ensarioğlu ji Rûdawê re got: “Ew parlamenterên Kurd ên AKP’ê di dema pêvajoya vebûnê de ji bo serkeftinê hewldanên ciddî nedane û ji gel dûr ketine. Ev jî sedema serekî ye ku nebûne namzet.”

Bi baweriya mamostayê Zanîngeha Dicle û Endamê Konseya Biryarê yê AKP’ê, Prof. Mazhar Bağli,

Galip Ensarioğlu

li başûrê rojhilat pêwîstî bi nûbûnê heye: “Di diyarkirina namzetên hilbijartina 12’ê Pûşperê de ciwanî û newestandin li ber çavan hatiye girtin. Li wê navçeyê pêwîstiya AKP’ê bi nûbûn û derxistina endamên nû heye.” Bağli derbarê rexneyên ku li parlamenterên Kurd tên girtin ji Rûdawê re got: “Eger em bêjin wan ji bo çareserkirina pirsê Kurd kar nekirine, em neheqiyê li wan dikin. Lê zêde tevî gel nebûn û nekarî bi başî projeya vebûnê ji hevvelatiyan re behs bikin.”

Çend parlamenterên ku nekirine namzet ev in: Îhsan Arslan, Abdurrahman Kurt û Mîr Dengîr Firat. Herwiha dihat texmînkirin ku kesayetên wekî Haşim Haşimî û Mazhar Bağli bikin namzet, lê navê wan jî neket listeyê.

Di nava raya giştî ya Tirkîyê û çapemeniya Tirk de tê gotin ku AKP wê ji çareseriya Kurd poşman bibe û wê meydana jî BDP’ê re bihêle. Lê namzet û berpirsên AKP’ê ne amade ne li ser wê pirsê bi axivîn.

Ji Zanîngeha Dicle Dr. Vahab Coşkun dibêje, li navendên nêzîkê

AKP’ê jî tirsek ji poşmanbûna partiya wan a ji çareserkirina pirsê Kurd heye. Lê bi baweriya Coşkun, “AKP hewl dide ku gav bi gav çareser bike. Parlamenterên berê bi bihaneya ku erkên xwe li beramberî çareserkirina pirsê Kurd cîbicî nekirine, nekirine namzet. Lê niha kesên bi tevayî ne şareza û bêyî aghdariya pirsê Kurd, kirine namzet. Ew jî bextreşîyan zêdetir dike.” Gelo AKP wê dest ji çareserkirina pirsê Kurd berde? Coşkun dibêje: “Ez ne di wê baweriyê de me. Lê Erdogan hewl dide ku kesên bi bawer bibe parlamentoyê, da bi-

Vahap Coşkun

kare pêşgaviya wê meseleyê bigre destê xwe û bi awayê ku bi xwe dixwaze pirsê Kurd çareser bike.”

Parlamenterên Kurd ên AKP’yî ger di nava semîner û civînên partiya xwe de tekez li ser Kurdbûna xwe kiribin jî, lê li derve zêdetir tekez li ser nîrxên ol û mirovatiyê dikirin. Wan pir kêmtir behsa Kurdan dikirin, zêdetir wek parlamenterên bi eslê xwe Kurd dihatin naskirin, ne wekî parlamenterên Kurd.

Oya Eronat li Amedê namzeta AKP’ê ye û dibêje, namzetên nû yê AKP’ê kesên nîştîmanperwer in û bi asta ku ji Tirkîyê hez dikin, bi heman astê ji Amedê jî hez dikin. Galîp Ensarioğlu jî tekezê li ser Kurdbûnê ne bi ‘eslê xwe Kurd’ dike û dibêje: “Divê parlamenterên AKP’ê yê nû tabûyan bişkênin û taybetmendiya Kurdbûna wan diyar be.”

Parlamenterên berê bi bihaneya ku erkên xwe li beramberî çareserkirina pirsê Kurd cîbicî nekirine, nekirine namzet.

Azad Dicle

D ezgeha Bilind a Hilbijartinê (YSK) roja 18'ê Nîsanê biryarek da ku qada siyaseta Tirkîyê germ bike û tevlihev bike. YSK derbarê serlêdana 12 namzetên serbixwe de biryara vetoyê da û mafê wan ê namzetiye vemirand. Li ser vê yekê di serî de rayedarên BDP 'ê, nûnerên partiyên siyasî yên Tirk û gelek rojnamevan di quncikê xwe de biryara YSK'ê rexne kirin û gotin, "Ev biryareke siyasî ye û wê şikê bibe ser hilbijartinan û demokrasiya Tirkîyê." Namzetên Kurd Hasip Kaplan, Şerafettin Elçî û Sebahat Tuncel jî ji Rûdawê re daxuyandin ku ev biryar li dijî bloka wan e û niyeta aloziyê tê de heye.

"Karê YSK'ê tenê birêvebirina hilbijartinê ye"

Parlamentê BDP'ê yê Şîrnexê Hasip Kaplan biryara YSK'ê li dijî rêbazên huqûqî binav kir û got wê ev biryar di qada siyasî de bibe sedemê tsunamîyekî mezin. Kaplan wiha axivî: "Ev biryar derbeyek li himberê Bloka Ked, Azadî û Demokrasiyê ye. Wê bibe sedemê pevçûnan û bêbawerîya di nava gel de kûr bike. YSK nikare biryarên siyasî bide, tenê karê wê ew e ku hilbijartinê birêvebibe." Kaplan bibîrxist ku di sala 2002'ê de li himberê Recep Tayyip Erdogan jî biryara veto hat standin, lê parlamento rûnişt û jê re çareseriyek dîtîn û Erdogan kete hilbijartinan. Lê Kaplan bawer nake ku parlamento bi taybetî ji bo namzetên wan rûnê û biryarek nû derxe. Kaplan da zanîn ku Gultan Kişanak û Sebahat Tuncel niha parlementer in û herwiha Ertugrul Kurkçu ji ber

Jor: Leyla Zana, Gultan Kişanak, Sebahat Tuncel Jêr: Salih Yildiz, Hatip Dicle, Ertugrul Kurkçu

"Biryara YSK'ê bû wek tsûnamî"

Biryara YSK'ê li Tirkîyê bû sedemê aloziyeke siyasî ya 24 saetî. Lê piştî daxuyaniyên partiyên siyasî, bangên rojnamevanan û xwepêşandanên Kurdan li gelek bajaran, YSK'ê paşve gav avêt.

dozek 40 sal berê niha nikare bibe namzet û wiha got "Divê YSK biryara xwe dîsa di ber çavan re derbas bike. Em vê biryarê rewşa û rast nabînin." Hasip Kaplan di berdewamiya axaftina xwe de da zanîn ku tenê rêyek heye û ew jî mafê îtirazê ye: "Wê mafê xwe yê huqûqî bikarbînin, lê xuya ye kesên ku vê biryara vetoyê girtine niyeta wan ne çareserî ye, lê dixwazin aloziyê derxin. Ji ber vê yekê ez zêde ne bi hêvî me."

"Di huqûqê de niyet girîng e"

Serokê KADEP'ê Şerafettin Elçî jî ku bi xwe huqûqnas e, biryara YSK'ê li gor rêbazên huqûqî nixand û got hemû biryarên huqûqî bi niyetekî siyasî ve girêdayî ne. Elçî wiha axivî: "Ya girîng ew e ku em bizanibin huqûq biryarên xwe bi kîjan niyetî digire. Eger niyet xirab be, qedexekirin, astengkirin tê rojevê, lê dema ku niyet pak be

hemû derî vekirî dimînin û rewşeke nerm tê destpêkirin." Li gor Elçî dezgehên dadê xebatên xwe li Tirkîyê di bin bandora îdeolojiya fermî de didomînin û got "ev sazî û dezgeh xwe wek parêzvanê dewleta kemalist dibînin û biryara li gor wê didin. Ji ber wê yekê hemû biryarên dadê li dijî Kurdan derdikevin. Elçî derbarê Gultan Kişanak û Sebahat Tuncel de jî got ku wan berê mafê parlementeriyê standine û eger pirsgerêkên wan

hebûna wê nikaribûna di sala 2007'ê de tevî hilbijartinan bibûna. Leyla Zana û Hatip Dicle jî serî li dadgehê dan û pirsîn ka li himberê wan ti astengiyêke huqûqî heye yan na, dadgehê bersiva daye, gotiye li gor guhertinên dawiyê mafê we yên astengkirî hemû hatine dayîn û wan jî namzetiya xwe diyar kirin."

"YSK: Em ê serlêdana wan di ber çavan re derbas bikin"

Lê piştî ku ji nûnerên partiyên ji raya giştî rexne zêde bûn û li Amed, Stenbol û Wanê xwepêşandan destpêkirin, Serokê YSK'ê Ali Em li ber deriyê avahiya YSK'ê pirsên çapemeniyê bersivand û got, "Me ne biryareke siyasî daye, mafê wan kesan heye ku îtiraz bikin." Ali Em wiha dom kir: "Em ê serlêdana wan di ber çavan re derbas bikin. Ez niha nikarim bêjim erê yan na, lê em ê yek bi yek rewşa wan binirxînin." Piştî daxuyaniya YSK'ê ya ku belgeyên 10 namzetan kêmtir in û ger bîstê temamkirin, dikarin bikevin hilbijartinê, Hevserokê BDP'ê Selahattin Demirtaş daxuyand, "Hevalên me wan belgeyan amade dikin. Em ê belgeyan ji YSK'ê re bişînin."

Parlamentera BDP'ê ya Stenbolê Sebahat Tuncel jî ji Rûdawê re ragihand ku ne tenê li dijî têkoşîna wan a parlamentoyê, di her qadê siyasî de li dijî gelê Kurd bêtehemûlî heye û li her derê ji wan re asteng tînin derxistin. Tuncel derbarê pirsgerêka huqûqî ya ku bibe asteng li pêşîya nanzetiya wê de got, "Çezeyak min heye, lê ew jî beriya 2007'ê rû dabû û ez ligel vê pirsgerêkê tevî hilbijartinên 2007'ê bûm. Biryar siyasî nebe wê çawa karibin çewtîyeke wisa bikin?"

Şivan Perwer dixwaze piştgiriya Kurdên Rojava bike

Kurdên Sûriyê dibin xwedî TV?

Di destpêka meha borî di navbera hunermendê Kurd Şivan Perwer û hejmarek berpirsên rêxistinên siyasî yên Kurdên Rojavayê Kurdistanê de du civîn li dar

ketin. Hevdiştin li ser vexwendina Şivan Perwer li bajarê Bonnê, li avahiya Weqfa Şivan Perwer, pêk hatin. Li gor agahiyan ku bi dest rojnameya Rûdawê ketine, hate zanîn ku sê endamên 'Komîteya

Karê Hevbeş a Kurdên Sûriyê Li Almanyayê amade bûbûn, herwiha çend nûnerên Partiya Azadî û çend berpirsên Partiya Yekîtiya Kurdistanî.

Li gor agahiyan, hunermend Şivan di destpêka rûniştina yekê de li ser rewşa nexweş a Kurdên Rojava li ser metirsî û zordariya ku ew bi dehan salan di bin de dijîn, rawestiyaye. Herwiha wî di berdewamiya axaftina xwe de ji bo piştgiriya Kurdên Rojava û başkirina rewşa wan daxwaza xwe diyar kiriyê.

Piştî guhdarîkirina nerînen herdu aliyên baweriyek hevbeş derket holê ku ji aliyê ragehandinê de di nav rêxistinên Kurdên Rojavayê Kurdistanê de kêmasiyek mezin heye. Nemaze girîngiya hebûna kanaleke televizyonê ya azmanî, di demekê de ku kanalên Kurdan pir bûne û

buhayê avakirina kanalekê gi-haye sînorekî ne giran. Di dawîya civîna yekê de xuya bû ku hunermend Şivan Perwer amade ye alîkariya Kurdên Rojava ji bo avakirina kanalek wiha bike, lê wî ji wan xwestiye ku ew bi xwe gava yekê bavêjin û di projeyek wiha de xwe bikin yek.

Çend kesên amadebûyî agahiyan herdu civînan ji Rûdawê re ragehandin lê wan di heman demê de diyar kirin ku ev daxwaz hîn tenê nerîneke û negihaye radeya projeyekê, lewra herdu alî naxwazin agahiyan fereh bidin çapemeniyê. Rûdawê hewl da teklîf bi Şivan Perwer re deyne, lê manajêrê wî ragehand ku ew naxwaze vê demê agahiyan bidê çapemeniyê. Lê wî piştrast kir ku daxwazek li cem hunermend Perwer heye ji bo piştgiriya Kurdên Rojavayê Kur-

distanê. Televizyon jî wê di vî alî de gavek be, eger mercên partiyên Rojava jî alîkar bin.

Astengiyên vê projê

Di civîna yekê û ya duyem de jî aliyên amadebûyî li ser pirsgerêka aborî rawestiyân. Ji bo destpêkirina vê projeyê daxwazek xurt heye, lê aliyên ku alîkariya aborî bidin ne diyar in. Yek ji beşdarbûyan ragihand ku "Divê herdu alî bi gel re teklîf deynin, nemaze bi kesên dewlemend re û partiyê Kurdên Rojava jî beşekî mezin ji vê xebatê hilgirin ser piştî xwe. Lê jiyana rêxistinî ya partiyên Rojava diyar dike ku ew ê nikaribin gavek wiha bavêjin."

Ji bo berdewamiya vê projeyê amadekariyên civînek firehtir tê kirin, lê ne diyar e partiyên Rojava wê ji bo projeyek wisa amade bin an na.

Çend biryarên nû derbarê biyaniyan de / Li Almanya cezayê zewaca bi zorê 5 sal zindan e

Rûdaw – Bi biryareke Parlamen-
toya Almanyayê ku îna borî
(15.04.2011) derçû, êdî li Alma-
nyayê cezayê zewaca bi zorê heta 5
salan girtigeh e. Ji bilî vê biryarê
çendîn biryarên din jî derbarê biya-
niyan de derçûn.
Bi taybetî di van salên borî de mi-
jara zewicandina keç û jinan bi zorê
ketiye rojeva Almanyayê. Herwiha
kuştina hinek jinên ku bédilî xwe

hatin zewicandin û hatin kuştin, ci-
hekî berfireh di çapemeniya almanî
de girt. Parlamentoya Almanyayê
îna borî zewaca bi zorê weke sûcek
qebûl kir û kesê ku êdî keçik an
jinan bi zorê bide zewicandin, wê bi
heta 5 salan zindan bê cezakirin. Di
heman demê de mafê jinên ku dibin
mexdûrê van karan hatin xurtkirin.
Êdî ew jinên ku piştî zewaca bi zorê
tên revandin, dikarin vegerin Alma-

nyayê û wê mafê mayînê wergirin.
Biryarek din jî li dijî zewaca tenê ji
bo paportê (Scheinehe) derket. Ji bo
pêşlêgirtina zewacên ji bo pa-
sportê, dema wergirtina mafê
mayînê tê dirêjkirin. Berê piştî du
salan kesekî biyanî ku bi yeke alman
re zewicî bû, mafê mayînê werdi-
girt. Lê ji niha û şûn de ew dem dibe
sê sal, yanî eger beriya sê salan ze-
waca wan têkbiçe, kesê biyanî bêtî

mafê rûniştinê dimîne.
Dîsa biryarek din derbarê mafê bê-
sînor yê mayîna li Almanyayê ye: Li
gor biryara nû, tenê ew kesên ku ji
kurseke întegrasyonê serketî derbi-
çin wê mafê mayîna bêsînor li Alma-
nyayê wergirin. Ciwanên di navbera
15 û 21 salan de jî wê êdî karibin bi
serê xwe bibin xwedî mafê mayîna
bêsînor, eger îspat bibe ku ew înte-
greyî civaka Almanyayê bûne.

Helbestvan û çalakvanê Kurd Nedîm Yûsiv

Li Kurdistanê ji terorkirînê rizgar bû, li Hollanda hat kuştin

►Çapemeniya Hol-
landî: Şoreşvanekî
Kurd bû.

►Lawê wî: Ez ê rêka
bavê xwe bidomînin.

Hollanda (Rûdaw) - Kurdekî rû-
niştvanê Hollanda bi destê ciwa-
nekî Hollandî hat kuştin. Ew di
sala 2005'ê de ji hewldaneke ter-
roristî rizgar bû, lê piştî 6 salan li
welatê ku lê dima bi 'tesaduf'
teqe lê hat kirin û hat kuştin.

Nedîm Yûsiv (42) ku bavê du
zarokan bû (Mazlûm 17 û Henîf
6) ji sala 2007'ê ve li bajarê Alp-
hen aan den Rijn li Hollanda di-
jiya. Dema roja 10.04.2011 di nav
bazara bajêr de bi kirîna eşyayan
ve mijûl dibe, ciwanekî Hollandî
(24) bi awayekî armanc nediyar
teqe li xelkê li bazarê dike û 6
kesan dukuje û 17 kesên din jî bir-
rîndar dike. Yek ji kesên ku hatin
kuştin helbestvan û çalakvanê
Kurd Nedîm Yûsiv bû.

Nedîm Yûsiv ji Rojavayê Kur-
distanê bû û di sala 1969'ê de li
bajarê Efrînê ji dayikî bûbû, salên
zêde çalakvanekî siyasî bû û di
sala 2005'ê de ji mirineke nêzîk
rizgar bû, piştî ku li Efrînê bombe
jê re tê danîn û diteqe. Di encamê
de Nedîm bi giranî birîndar dibe
û direve Libnanê. Li Libnanê bal-
yozxaneyê Hollanda razî dibe ku
Nedîm weke penaber wergire û
Nedîm berê xwe dide Hollanda.

**Hevalên wî bawer kirin ku
ev karê Sûriyê ye**

Nedîm ku 4 diwanên helbestan
bi kurdî û erebî derxistine, li Hol-
landayê jî her bi karê nivîsandinê
ve mijûl dibû, weke hevalên wî di-
bêjin: "Birînen wî baş nebûbûn û
bi berdehamî diviyabû bihata der-
mankirin." Hevalekî wî ku ji ber
sedemên ewlekarî nexwest navê
wî bê belavkirin, dibêje: "Roja bû-
yerê bi telefonê li min geriyan û
gotin Nedîm hat kuştin. Di cih de
min di dilê xwe de got: Bi Xwedê
Baasê li vir jî dev jê berneda û ew
kuşt!" Ew dibêje di destpêkê de di

nav Kurdên Rojavayê Kurdistanê
de li Hollanda gotûbêjeke germ
derbarê sedemên kuştina Nedîm
de hat kirin: "Hinek kesan girê
dida bi rewşa niha ya Sûriyê û bi
baweriya wan dezgeha sîxuriyê ya
Sûriyê dest bi kiryarên teroristî
dijî çalakvanên Kurd li Ewrûpa ki-
riye." Dûre ku nûçeya wêya belav
dibe ku kujer Hollandî ye û Nedîm
ji ber teqeya bêtî armancek diyar
hatiye kuştin, "vê yekê heya cihekî
dilê me xist cî de."

Ev hevalê Nedîm navê xwe eş-
kere nake, ji ber dibêje: "Nax-
wazim metirsiyê li ser jiyana
kesûkarên xwe ku li hundirê
Kurdistanê dijîn, çêbikim.
Me şandek pêk anîbû û bir-
yar bû di çend rojên bê de,
ji bo agahdarkirina wan
ji rewşa mafên mirovan
li Sûriyê û Kurdistanê,
serdana Parlamentoya
Ewrûpa bikin.

Nedîm jî endamê şandê
bû." Kawe Reşîd, ku çalakva-
nekî din ê Kurd e li Hollanda,
van gotinan piştrast dike û di-
bêje: "Mixabin divê vê serdana
xwe bê Nedîm bikin!"

Dengvedana bûyerê

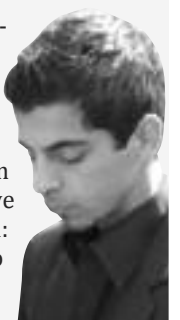
Medya û raya giştî ya Hollanda
reaksyoneke xemgîn li ser vê bû-
yerê pêşan dan. Şahjina Hollanda
û serokwezîrê vî welatî di peya-
mên xwe de bo kesûkarên qurba-
niyan behsa qewimîna 'karesatê'
di civaka Hollandî de dikin û dax-
waz dikin lêkolîneke hûr li ser bê
kirin. Hewelatî jî di medyayan
de behsa nîgeraniya xwe himber
bûyerê dikin. Jineke 82 salî bi
navê Ann Mary De Brown yek bû
ji kesên ku bûyer bi çavê xwe dît.
Ann ji radyoya Hollandî ya nav-
dewletî re got: "Yekemîn tişt ku
hat bîra min rev bû. Bi ser de jî,
min kîsê xwe ku eşyayên ku min
kirîbûn tê de bû li pey xwe hişt û
reviyam." Hewelatîyekî din jî ku
mala wî nêzîkî cihê bûyerê ye, ji
televizyona fermî ya Hollanda re
ragihand ku bi çavê xwe dîtîye
çawa ciwanê Hollandî teqe li
xelkê dike û dûre xwe jî dukuje.

Nedîm roja 14'ê Nîsanê bi beş-
dariya şaredarê bajarê Alphen
aan den Rijn û çendîn nûnerên
çapemeniya Hollandî, û bi ama-
debûna gelek dost û hevalên xwe
hate binaxkirin. Roja piştî binax-
kirina Nedîm, ew di çapemeniya
Hollandî de weke "şoreşvanekî
Kurd" hat danasin. Hevalê Nedîm,
Riyaz Hemê ku di merasima bi-
naxkirina wî de amade bû, wiha
behsa Nedîm kir: "Nedîm ne tenê
nivîskarê 2 pirtûkên helbestan
bû, belki ew serkirdeyekî diyar ye
tevgera Rêkeftin bû."

Kujer jî xwe kuştîye

Kesên ku bûyer bi çavê xwe
dîtî, wisa behsa kujer dikin ku
pantolekî leşkerî lê bû. Heya gulle
pê re hebûn teqe kiriye û gava ti-
vinga wî vala bûye, tije kiriye û li
dikanekê dawî li jiyana xwe jî
aniye. Şaredarê bajêr hejmareke
telefonê ya taybet ji bo belavki-
rina agahiyan bo xelkê û medya-
yan derbarê bûyerê de vekirîye.
Rûdawê têkilî bi wê hejmarê re
danî û bi gotina berdevkê şareda-
riyê, "Kujerê Nedîm û hevvelati-
yên din ciwanekî 24 salî bi eslê
xwe Hollandî bû, bi navê Tris-
tan Van Der V, ku endamê
klûbeke sporê ya nîşanavê-
tinê bû û moleta hilgirtina
5 parçeyên çek li Hollanda
wergirtibû." Bi gotina ber-
devkê şarevaniya Alphen aan
den Rijn: "Hêjî bi tevahî nayê
zanîn ku Tristan ji ber çi ev kar
kir. Wî du name li pey xwe hiş-
tibûn, lê ron nebûye ku sedemê
kirina vê kiryarê çi bû."

Di nav beşdar-
vanên mera-
simê de lawê
Nedîm, Maz-
lûmê 17 salî jî
hebû. Mazlûm
wiha hestên xwe
anîn ziman:
"Bavê min ji bo
demokrasi,
azadî û miro-
vantiyê jiya. Eger
bavê min ji bo
xwe jiyaba, belkî
niha ji qirale
Hollanda dewle-
mentir bûye. Ji
ber vê yekê ez
dixwazim rêka
bavê xwe bidomî-
nin, ji bo ku xeyalên
wî bibin rastî."

6 hezar kes daxwazê ji serokê Awustûrya dikin: Tikaye darvekirina Şêrko Mearifî rawestînin!

Viyana (Rûdaw) – Kampanya ‘darvekirinê li Îranê rawestînin’ ku heta niha 6 hezar hevvelatîyên Awustûryayî û ji derve piştgiyê didinê, di nameyekê de ji Serokê Awustûrya Hans Fischer daxwaz dikin ku hêza xwe ya siyasî bixe tevgerê ji bo “rawestandina darvekirina Şêrko Mearifî û azadkirina wî.” Şêrkoyê niha 31 salî ji Rojhilatê Kurdistanê, bajarê Seqiz e û bi darvekirinê hatiye mehkûmkirin û niha li girtîgeha Seqiz e. Weke ku di nameyê de hatiye ronkirin, Şêrko Mearifî bi karê çandî ve mijûl bû û dûr ji bingeheên ya-sayî û mirovî bi vî awayî hatiye mehkûmkirin. Li gor rapora Amnesty International sala borî 552 kes li Îranê hatine darvekirin. Lê dewleta Îranê dibêje ku 252 kes darve kirine.

Kurdekî xwe li Kaufhofê daleqand

Munchen (Rûdaw) - Li bajarê Almanya Munchenê Kurdekî ji Duhokê yê bi navê Elînd Yasîn Îbrahîm xwe daleqand û di cîh de jiyana xwe ji dest da. Yek ji hevalên Elînd, Şivan Amêdî ragihand ku ew ji mêj de wî nas dike û got, “Elînd kesekî giran bû, ti pîrsgirêkên wî bi kesî re tune bûn, lê Elînd her roj bi otomata qumarê dileyîst.”

Li gor agahiyên ku Şivan Amêdî dan Rûdawê, Elînd Yasîn Îbrahîm ji mêj de bi otomatê qumar dileyîst û dibe ku sedemê xwekuştina wî ev be: “Ji bilî mijûlbûna bi otomatê ti pîrsgirêkên wî tune bûn, wek ez dizanim ligel malbata wî re jî ti pîrsgirêkên wî tune bûn. Lê ji dema ku hatiye Almanya û pê ve Elînd bi otomatê dileyîst û her tim pereyê xwe winda dikir. Ji vê mezintir pîrsgirêk tune ye ku bibe sedemê xwekuştina zilamekî ciwan.”

Elînd li mixazeya Kaufhofê ya navenda bajarê Munchenê bi makîneyê paqîjiya erdê dikir û li gor agahiyên ku Şivan Amêdî dane Rûdawê, Elînd roja 18'ê Nîsanê demjimêr 15:15 li nava Kaufhofê makîneya kar li ber dîwar rawestandiye, çûye ser û kablo-yên elektrîkê li stûyê xwe badaye. Amêdî wiha dom kir: “Jineke Alman ew dîtîye û bang lê kiriye ka ew dixwaze çî bike. Lê jînekê derfet nedîtiye ku wî xilas bike û hawara xwe gihandiye hêzên ewlekariya avahiyê. Lê heta ew hatine, Elînd jiyana xwe ji dest dabû jî.”

Elînd Yasîn Îbrahîm 29 salî beriya deh salan wek penaber hatibû Almanya û nêzikê 8 sal bûn li Kaufhofê karê paqîjiyê dikir. Elînd Yasîn Îbrahîm xelkê eşîra Mizêriyê ya ji Duhokê bû û li Almanya bi jineke Alman re zewicî bû û kurekî wan 6 salî heye.

Mizgeftên Kurdan piştgiyaya kolanan kirin

“Neviyên Şêx Seîd gotinên wî bi cîh tînin”

Li Berlînê du mizgeftên Kurdan hene: Îbrahîm Xelîl û Navenda Mezopotamyayê

Alan Ken Berlîn

Du mizgeftên girêdayî Cîvaka Îslamiya Kurdistan (CÎK) li Berlînê kongreyên xwe lidarxistin. Di kongreyan de rêvebiriyên nû hatin hilbijartin û ji bo çalakiyên li Kurdistanê banga piştgiyê hat kirin.

Yek ji meleyan got, “Îro li cîhê ku Şêx Seîd hatiye daleqandin bi hezaran kes limeja îne dikin. Ev tiştek gelek pîroz e.”

Li Almanya, bajarê Berlînê du mizgeftên Kurdan, Îbrahîm Xelîl û Navenda Mezopotamya dawîya hefta borî kongreyên xwe lidarxistin û rêvebiriyên xwe nû kirin. Di herdu kongreyan da jî gelek mele, rispî û endam amade bûn û ji bo dema pêş a xebatê gelek biryar hatin girtin.

Di axaftinan de rexne li nêzikatiya Dewleta Tirk a ola Îslamê hat kirin û rewşa Kurdên li Almanya di jîn hat nirxandin. Gelek axaftvanan bal kişandin ser kêmasiyên mizgeftên Kurdan û pirs kirin ka çima Kurd di cîh mizgeftên Tirkan?

Li mizgeftên Tirkan oldarên Kurd

Kongra yekemîn roja şemiyê li Berlînê bi tevîbûna bi dehan endaman li Mizgefta Îbrahîm Xelîl hat lidarxistin. Mele Seîd di axaftina xwe de behsa Hz Muhammed kir tekoşîna wî mînak da. Di berdewamiya axaftina xwe de Mele Seîd li ser mijara bikaranîna olê ji aliyê dewleta Tirk ve rawestiya û

Piraniya oldarên Kurd di cîh mizgeftên Tirkan. Ev ji bo me kêmasiyek mezin e. Divê em xebatek wisa bimeşînin ku hemû oldarên Kurd herin mizgeftên xwe

wiha got: “Îro li mizgeftên Kurdistanê ziman û çanda kurdî qedexe ye. Propagandaya rejîma Tirk tê kirin. Oldar û meleyên Kurd tîne cezakirin û kuştin. Ev zilmek mezin e divê hemû Kurd rabin ser piyan û li dijî vî zilmê derkevin.”

Serokê Mizgeftê Ahmed Bayram jî di axaftina xwe de li ser rewşa Kurdên oldarên li Berlînê sekinî. Bayram got, “Piraniya Kurdan îro di cîh mizgeftên Tirkan. Ev ji bo me kêmasiyek mezin e. Divê em xebatek wisa bimeşînin ku, hemû Kurdên oldar bikişînin cem xwe. Tenê ne zîlam, pîrek û zarokan jî.” Serokê Meclîsa Gel a Berlînê Îsmail Parmaksiz jî behsa kêmasiyên saziyên Kurd kir û got, “Di navbera mizgeftên me û olê din de ti têkilî tune ye. Divê di navbera olên li Kurdistanê de têkilî hebin. Em li Almanya di jîn û divê di nav mizgeft û dêrê de jî têkilî hebin. Ev kêmasiyek mezin e.” Piştî axaftinan kongre bi hilbijartinan berdewam kir, di encama hilbijartinê de Ahmed Bayram di sa wek serokê Mizgefta Îbrahîm Xelîl hat hilbijartin.

“Divê em piştgiyaya welat bikin”

Roja yekşemê jî kongreya mizgefta navçeya Neukollnê ya bi navê Navenda Mezopotamyayê hat lidarxistin. Di kongrê de gelek mele û mirovên oldar amade bûn. Serokê diwana kongreyê mele Îsmet axivî û behsa rûdanên li Kurdistanê kir û got; “Îro li cîhê ku Şêx Seîd hatiye daleqandin bi hezaran kes limeja îne dikin. Ev tiştek gelek pîroz e. Gotinên wî yên wek, ‘Wê rojek neviyên min rabin heyfa min bistînin’ niha li hemberî dewletê tîne pêkanîn.

Divê herkes piştgiyaya van çalakiyan bike.” Li ser navê Cîvaka Îslamiya Kurdistan (CÎK) Mele Mihemed Çagli axivî û got, li hemû Ewrûpa ji bo dema pêş amadekariyên wan hene. “Ji bo em hemû Kurdên oldar bînin cem xwe me gelek proje amade kirine.”

Piştî axaftinan bi dengdana hemû delegayan hilbijartin pêk hat û Hacı Metin Polat wek serokê mizgeftê hat hilbijartin.

Hekîm Sefkan

Dizî

Mirov diz be, dizekî bi rûmet be. Mirovê gurrî, çima dike ku şeh bi-dize, ji bo bifroşe? Kes şehên kevin nakirin. Ez meselê dirêj nekim. Wê êvarê dengê orgê û erbanê ji oda TV hate guhê min, min baş famnekir, lê melodî ji min re ne xerîb bû. Min xwe negirt, ez hatim ku temaşayî TV bikim: bi hezaran jinên sergirtî, mêrên bi rîh civiyane, konserteke pir mezin bû, ya rast min weha texmîn kir. Min ji "laa ilahe ilalaaaah" ku weke nakarat derbas dibû, pê ve famnedikir, lê melodî nas e. Heman min di cih de got: Ev stranbêjên dawetan, van stranên me jî xerakirine.

Ew strana "Hêjay e" bû ku min ji Rojîn re çêkiribû. Min xwest derkevim lê pankarta li ser serê koma muzikê, cil û bergên wan bala min kişandin. Mewlud bû. Kom jî sê-çar mêrên bi rîh bûn. Kamera dihate ser mîlet, bi dehan mêrên bi rîh govend dikirin. Hêjay e bibû "la ilahe illa alah?!"

Hem ji wê rojê re heqaret bû, hem ji wê stranê re.

Gelo ma straneke din ku hinekî nêzikî olî be tune bû? Heydê we guhert, ma mirov di mewludê de bi zikir di-keve yan govendê digre?

Kesên ku heya niha wateya Arebeskê fêmkiribin, ew bernama ku di TRT-6 de zindî hatibû weşandin, ji amadekarên wê heya bi kesên li wir, heya bi koma li ser dikê, heya bi kameramanan, hemû Arebesk bûn. Bi yek gotinê ji tiştên weha re AREBESK tê gotin, tiştêkî bingeh ne diyar, tiştêkî tevhev, ku mirov nizane nav lê bike.

Heya niha bi sedan stranên me hatine dizîn. Bi taybet piştî dewletê ew kanal vekir êdî dest avêtin stranên me yên wê rojê jî. Gelek stranên ku min çêkirine hem bernamevan hem jî mewanên wan dixwînin, tev hev dikin, ez bi xwe ji strana xwe famnakim û li ber çavên min rêşdikin. Ez aciz dibim, lê wê carê min nizanibû ez aciz bibim, bigrîm, bikenim...

Hêjay e li ku, 'la ilahe ila alh' li ku?

Ilahî li ku, govend li ku?

Îca mesela min eve, ku tu gurrî yî, yanî tu ne stranbêjê dawetan î, tu ji qeside û beytên olî pê ve guhdar nakî, tu çima şeh didizî? Yanî çî te û 'Hêjay e' bi hev heye? Ku te melodyek dizî ser binuxumîne, yan jî bi rûmet be, li gorî mijarê melodyê bidiz.

Haydê hûn gurrî û we dizî, ma çima şehekî ku hezar carî di nav hezar porî re derbas bûye hûn difroşin?

Demekî yên dikirin jî hene, loma ew roj, ew bername, ew amadekarî hemû arebesk bû.

Wêne: Rûdaw

Nikare lîstikvanên Kurd bibîne

Kameran Bêtasî: Gelek caran em neçar bûne ji bo karên xwe keçên Tirk û Ereb bînin

►80 berhemên wî hene, lê Sendîka Hunermendan endametiya wî qebûl nake.

Ebdûllah Nihelî Dihok

Derhêner Kameran Bêtasî diyar kir ku li Behdînanan pirsgrêka herî mezin a li pêşiya sînema û dramayan nebûna lîstikvanên keç û lewaziya teknîkî ye.

Bêtasî di sala 2000'an de bi berheமானina dramayekê dest bi karê hunerî kir. Piştî wekî akterê serekî tevî filmê 'Stêrên Dûyê' bû: "Herdu karan ji min re rê vekirin ku bikevim nava karê hunerî, êdî min dest bi nivîsandina senaryoya drama û klîbên hunerî kir."

Piştî li Dihokê Rêveberiya Sînemayê hat vekirin, li pêşiya Kameran hîn zêdetir dergehên karê hunerî vebûn: "Wekî projeya senaryoyê, min du kurte-film daye Rêveberiya Sînemaya Dihokê. Projeya yekemîn kurte-filmê Silwîd bû û piştî hat pejirandin, me sala 2009'ê dest bi kişandinê kir."

"Silwîd bû mertala festîvalê"

Cara yekemîn filmê Silwîd di sala 2010'ê de tevî festî-

vala Dihokê bû û xelata derhêner, wênegir û senaryoya herî baş wergirt. Di heman salê de di festîvala sînemayê ya Besra de hat pêşkêşkirin û xelata derhênerê herî baş wergirt.

Meha Adara îsal filmê wî Silwîd tevî festîvala Babil bû ku li ser asta Herêma Kurdistan û Îraqê 25 film beşdar bûbûn. Ji wan filman jî 6 kurdî bûn. Bêtasî derbarê festîvala Babil de dibêje: "Dema filmê me hat pêşkêşkirin, gelek kêfa beşdarvanan hat û li wê derê navê wê kirin Mertala Festîvalê. Piştî wekî filmê festîvalê yê herî baş hat nîşankirin û xelat wergirt."

"Cilên Kurdî li keçên Ereb û Tirk nayê"

Bi baweriya Kameran herêma Zaxo ji bo sînemayan cihê herî baş e, "Ji ber herêmek li ser sînor e, dema borî û niha gelek bûyer li ser çêbûne. Li wan navçeyan bi dehan car xelk penaber bûne û rastî pirsgrêkan hatine, her yek ji wan bi xwe çirokek e."

Lê Kameran dibêje ku di karên xwe de rastî gelek zoriyan tê. Ew jî nebûna lîstikvanên keç ên ji wê herêmê: "Ji ber wê yekê gelek caran em neçar bûne ji bo karên xwe keçên Tirk û Ereb bînin."

Kameran tevî bûna keçên Tirk û Ereb di karên xwe yên hunerî de wekî karekî baş nabîne û dibêje: "Ew senaryoya

Biyografi

Kameran Bêtasî di sala 1972'yê li gundê Bêtas yê girêdayî navçeya Zaxo ji dayîk bûye û tenê 2 salan xwendiyê. Lê piştî raperîna 1991'ê xwe daye warê sînema û dramayan. Heta niha 80 klîb, drama û kurtefilmek kişandiyê.

ku ez dinivîsim, keçek Ereb û Tirk nikare wekî keçek Kurd rol bileyîze. Yan jî tu cilên Kurdî li keçek Ereb bikî, lê nayê." Bi baweriya Bêtasî li herêma Behdînan yek ji pirsgrêkên din ên li pêşiya sînema û dramaya Kurdî, lewaziya teknîkî ye.

Bêtasî berê rexne-

yan dide sermayedar û kanalên ragihandinê û dibêje: "Nabe tenê em li benda hikûmetê bin. Divê sermayedarên Kurd fikra wê yekê bikin ku alîkariyê bidin drama û sînemaya Kurdî. Ji bilî wê yekê jî kanalên Kurdî amade ne filmên biyanî bikin û bi dehan filmên Kurdî hene, lê nakirin." Tevî ku filmê Kameran tevî çend festîvalan bûye û li du festîvalan jî pileya yekemîn bi dest xistiye, lê Sendîkaya Hunermendan Kameran nakin endamê xwe. "Heta niha ez ne endamê ti sendîkayekê me. Min çend caran daxwaza endamtiyê kiriye, lê dibejin endamti sekiniye, heta piştî kongreyê."

Wêne: Rûdaw

Harward rêzê li Qubadî digre

Bi pêşkêşkirina 5 filmên derhênerê Kurd ê navdar Behmen Qubadî, Zanîngeha Harvard a li bajarê Boston a Amerîka di merasîmek taybet de rêz li Qubadî girt.

Beşa arşîvê ya filmên Zanîngeha Harvard roja 18.04.2011'ê piştî pêşkêşkirina 5 filmên Qubadî, di merasîmek taybet de û bi amadebûna bi dehan derhêner, sînemakar, aktorên biyanî û Kurd rêz li Behmen Qubadî girtin.

Ew filmên ku hatin pêşkêşkirin ev in: Stranên Welatê Dayika Min, Kîso Ji Dikarin Bifirin, Agahdariya Ti Kesê ji Pişkên Îraniyan Nîne, Dema Hespên Serxweş, û Nîvê Mehê."

Peywend albumekî meqam tije dike

Hunermend Peywend Caf bi niyet e ku du albuman derxîne û yek ji wan wê tije meqam bin.

Niha Peywend Caf li Kurdistanê ye û ji Rûdawê re diyar kir ku niha bi amadekariya çend stranên nû re mijûl e, "Niyeta min heye du albumên stranên belav bikim, ji ber ku wê albumek taybet ji bo meqaman be û ya duyemîn jî wê ji bo çend stranên nû be."

Peywend diyar kir ku albuma wî ya yekem jî çend meqaman pêktê û her yek ji wan meqaman a navçeyek Kurdistanê

ye. Albuma duyemîn jî dibe ku ji 9-10 stranên pêk were û "teksta 4'ên wan stranên jî aliyê Ziyad Eshed ve hatiye amadekirin."

Peywend Caf bal kişand ser wê yekê ku ew dixwaze di serdana bê ya Kurdistanê de, ji albuma xwe ya nû du stranên bike klîb.

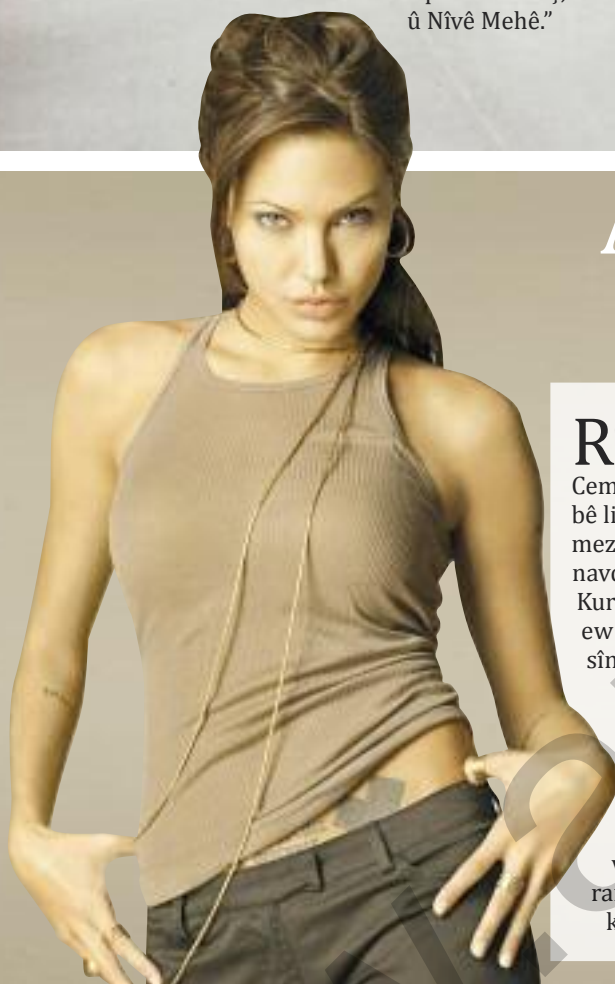
Angelina û 50 CENT tîn Kurdistanê?

Rêvebirê şirketa Babylon a ji Başûrê Kurdistanê, Selwan Cemîl, diyar kir ku ew ê Newroza bê li Kurdistanê konsera herî mezin saz bikin û hunermendê navdar ê Amerîkî 50 Cent bînin Kurdistanê. Wî herwiha got ku ew niha bi berhefmanîna filmekî sînemayî derbarê dîroka Kurdistanê de mijûl in ku wê tê de "stêrkên Hollywoodê beşdar bibin, yek ji wan jî Angelina Jolie."

Şirketa Babylon di sala 2005'ê de ji aliyê du birayan ve li Holenda hatiye damezrandin û ev çend sal in karê şirketa xwe vegûhestine Hewlêrê.

Şirketê ji sala 2007'ê heta niha 15 konser ji bo hunermendên biyanî amade kirine, ji wan jî hunermend Gogoş, Angdî, Şadmîr, Spîde, Efşîn, Necwa Kerem, Moen Esfehanî, Şehram, Şuhre Soletî, Leyla Feruher, Îbê, Şeza Hesûn û hwd.

Li ser wan konseran gelek hunermendên Kurdistanê şirketa Babylon rexne kirin ku giringiyê nadin hunermendên Kurd û ji hunermendên biyanî re konseran saz dikin. Lê li aliyekî din jî bi bawerîya hinek kesan van konseran aramiya Kurdistanê nîşanî derve dane, navdarî zêdetir kirîye û gelek geştyar anîne Hewlêr û Başûrê Kurdistan bi giştî.

Îcar çenteyê wê bû mijar

Victoria Beckham bi çentê xwê yê 45 hezar Dolarî kete rojevê. Komeleya Mafê Sevalan, PETA îdia dike ku ji bo çêkirina vî çenteyî çermê tîmsehan bi zindî tê rakirin. Hevjîna David Beckham, Victoria Beckham bû qûrbanê delaliya xwe. Li gor nûçeyan Daily Mail çenteyê ku Victoria Beckham

bi xwe re digêrîne ji çermê tîmsehan tê çêkirin û bihayê wê 45 hezar Dolar in. Daily Mail cîh dide îdiayên PETA'yê jî, lê berdevkê Beckhamê yê çapemeniyê ev yek qebûl nekir û got çermê tîmsehan li gor rêbazên etîk tê rakirin û ev çerm li Amerîkayê ten firotin û li Îtalyayê jî tîn dirûtin.

Reisebüro Eskicioglu

Seferên Otobûsê ji

- Munchen - Stenbol
- Stenbol - Amed, Hewlêr, Silêmanî, Enqere û gelek bajarên din...

Herwiha ji bo geştên we bilêtên balafirê bi erzanî

Adres:
Herman-Lingg-Str. 11
80336 Munchen

Tel.: 089 - 534 975
089 - 534 902
089 - 538 94 47
Fax: 089 - 538 06 24

e-mail: reiseburo_eskicioglu@web.de
web: www.yaziciogluturizm.com

Endamê Polîtburoya Yekgirtûya Îslamiya Kurdistanê, Mihemed Ferec:

Çareserkirina vê krîzê hikûmetek nû ya bi pejirandina her pênc aliyan e

Endamê Polîtburoya Yekgirtûya Îslamiya Kurdistanê, Mihemed Ferec, ku di guftûgo-yên ligel PDK û YNK'ê de serokatiya şanda Yekgirtû dîkir, diyar kir ku rewşa niha ya Kurdistanê ne ewqas giran e ku neyê çareserkirin, lê pêwîste deshilat bersivê bide û reforman çêke û hikûmetek nû bê avakirin ku her pênc aliyên wekî PDK û YNK, Goran, Yekgirtû û Komel li ser bigihin peymanê û aliyên din beşdar bibin û ev yek dikare dawî li aloziya niha bîne.

Rûdaw: Herêma Kurdistanê di rewşa niha de li ser kenarek çawa ye?

Mihemed Ferec: Rewşên bi vî awayî li her welatekî rûdîdin, eger berpirsê yekem deshilat di awayekî xwezayî lê temaşe bike û wekî berpirsartiyek netewî binirxîne, bi baweriya min zêde negirane.

Niha me li salona pêşwaziyê kanala we kanala Spede dît û xwepêşandanên Kurdistanê wekî şoreş bi nav dikir, gelo bi rastî xwepêşandan gihiştine rewşekê ku jêrê bêjin şoreş?

Me ji ragihandin û gelê xwe re gotiye ku binavkirina xwepêşandanên niha bi awayê şoreş, şaşıtiyek mezin e. Eger li Tûnis, Misir û Lîbya behsa "here" dikin, wan xwepêşandan mirov dikare weke şoreş binav bike. Lê ya niha li Herêma Kurdistanê ne şoreşe. Em behsa reforman dikin, ji reforman jî giringtir ligel me ewe ku di fikirin, daxwaz û niyeta me de nîne ku herdu hêzan (PDK û YNK) derbixin û bavêjin.

Lê hûn dibêjin, 'em narûnin, heya daxwazên me neyên pejirandin.'

Berî du heftiyên biraderên PDK û YNK'ê despêkê daxwaz ji me kirin û gotin; em dixwazin bi hev re rûnin, lê tenê arîkariyê bidin me, tenê rûnin û ligel her aliyekê cûda. Ji bo em li ser hev zêde nekin, me ji ti pirs û raman bi yê din nekir û me got, pir xwezayîye. Ya giring ewe ku em ji hev qût nebin û vê pira guftûgoyan xirab nekin. Em di wan civînan de gihan encamên pir baş. Me pirsî, hûnê çî bi encama van xalane bikin, gotin em ê li gel hersê aliyên rûnin û piştre jî em ê rûniştinek pênc alî saz bikin. Ew encamên ku me di wan civînan de dest xistin, di civînan pênc alî de bikin nexşerêyek, bêxin pratîkê, ji bo ji vê krîzê rizgar bibin. Lê mixabin li

cihê ku ya em li bendê radiwestan ku civîna pênc alî saz bikin, ew beyaname derxistin.

Ew bersiva beyannameya we bû?

Daxuyaniya me sê xal bûn, dest ji kar kêşana hikûmetê, yan jî hilweşandina hikûmetê. Ev hikûmet du erkan jêre diyar bike; ya yekem diyarkirina demek ji bo hilbijartinê û ji bo wê hilbijartinê bingehê xweşkirin. Dûwemîn; projeyên heyîn bikin yek, bi tifaqî û bikin bernameya karê dema ku dimêne, lê bersiv 10-15 xal in. Gûnehbarkirina destê derve di nav de ye, berê dema digotin destê derve, armanca wan Îran û Tîrkiye bû. Niha Îran û Tîrkiye piştigiriyê didin wan ango dibe ku destê Ewropa di nav de hebe.

Ya li ber Dergehê Sera dibe, hûn in yan xelke?

Ew xelk in. Niha li tevaya cîhanê yek ji taybetmendiyên roja îro ye ku hêzek nû anîne meydana, dikarin bêjin em gûh nadin hizbê jî û hizb jî derbaz kirine.

Niha ew bingeh heye ku pirsgrêk bi diyalogê çareser bibin?

Belê heye.

Ji çî ve heye?

Bi baweriya me ev alî hemû dilsozî û welatparêziya wan di astekê de ye, ligel deshilat û opozîsyonê jî. Li her cihê ku me zanî nîştîmaneke me di metirsiyê de ye, em ê biparêzin.

Yekgirtû hikûmetek demkî an hikûmetek hevpar a nîştîmanî dixwaze, heya hilbijartinek din bibe?

Me di dema danûstanên ligel PDK û YNK'ê de ev mijar behs kir, mumkîne di nava her sê aliyên opozîsyonê de cudahî hebe li ser hûrdekariyên vê meseleyê. Me weke Yekgirtûya Îslamî ya Kurdistanê veto li ser ti kesî nîne, veto ya me tenê ser wî kesî ye, yê ku nikare bi rêkûpêkî karan birêve-bibe. Ango deshilatên wî hebin û nikare mafê wê deshilatê bidîyê, berpirsariyê di stûyê wî de hebe û nekare wê berpirsariyê cîbicî bike. Ji ber wek min li jorî jî behsa sê xalan kir û min got em ne dijî PDK û YNK'ê ne weke partî, lê em dijî gendelî û rewşa bêdadiyê û dijî vê mirovkanê û xizmaniye ne ku niha heye. Duyem; axaftina me li ser cîbicî kirinê ye, ango her kesê ku cîbicîkirina wî ya baş be û vê ezmûna Herêma Kurdistanê biparêze û pêş bixe, em ê bibin leşkerên wî. Sêyem; Yekgirtûya Îslamî ya Kurdistanê xwedîya

projeyekî serastkirin û çaksaziye ye û her kesê vê projeyê weke xwe û di dema xwe de û bi alet û mekanîzmên xwe birêve bibe, em ê bibin leşkerên wî kesî bêtir ku em pirs bikin ka ew kî ye. Lê em têgihiştin ku ev corê karan, PDK û YNK jî guhdarî kirin û heta radeyekê nêzikî me bûn ku ev hikûmet nikare niha van karan pêk bîne. Çima? Em ê mînakê bînin: Çavdêriya Darayî niha bêtirî du hezar dosyeyên xelkên gendel li ber destî hene. Bila projeya me, projeya Deriyê Sera, projeya 17 xalî ya parlamenê jî bila bidin aliyekî, lê werin van dosyeyan lêbikolin, ji xwe ev karê Dezgehê Çavdêriya Darayî ye, ew dezgarekî hikûmetê û bi şeweyekî profesyonel kar dike. Li Herêma Kurdistanê zêdetirî 600 hezar fermanberên te hene û 2 hezar dosyeyên te hebin, ji xwe pêwîste evane berpirsên mezin bin. Gelo me li Kurdistanê çend rêveberên giştî, rêveber û çend berpirsên dezgehê hene? Eger em kom bikin, baweriya min bi wê yekê heye dibe ku kes derbikeve. Ez nabêjim herin mal, lê pêwîste lêpîrsîn li gel wan bêtir kirin. Ji xwe dibe ku nîva wan bêtir gûneh bin, lê pirs eve; çima lêkolîn li gel wan nayê kirin?

Niha tê gotin ku civînan navbera PDK, YNK û Yekgirtûyê gelekî pozîtîv bûn, lê paşê we projeyekê din pêşkêş kiribû?

Em çavêrê bûn ku piştî civînan sê alî, civîneke pênc alî pêk bê, me jivaneke danî û me di civîna sê alî de ji PDK û YNK'ê re jî got ku di 3'yê Nîsanê jivane wê projeya 22 xalî diqede, çima we projeya opozîsyonê qebûl nekir, tevî ku wê opozîsyonê bêtirî 650 hezar dengan qezenc kirine?

Eger li Tûnis, Misir û Lîbya behsa "here" dikin, wan xwepêşandan mirov dikare weke şoreş binav bike. Lê ya niha li Herêma Kurdistanê ne şoreşe. Em behsa reforman dikin.

Wêne: Rûdaw

Yekgirtû deng daye Barzanî, post û nîştîmanperwerî jê dixwaze ku rolê xwe bileyze

Gelo mercê we qebûlkirina projeyê bû yan danûstana li ser wê bû?

Mercê me ew bû ew bêtirî du hezar deng daye Barzanî. Divê serokê Herêma Kurdistanê cuda be ji wêya ku aliyê terefekî bigire, ji ber ew serokê me hemûyane, serokê vê herêmê ye û em jî beşek in ji vê herêmê. Post, welatparêzî û ezmûna wî ya dirêj di xebatê de jê dixwaze wê yekê bike.

Lê ew dibêjin divê lêpîrsîna wan kesan jî bêtir kirin ku teqe li baregehan kirin û polis kuştin.

Erê bêtir guman. Wan got bi ser de jî kesên ku xelk dehiyê dane, me got herçî heye û ew biryara ku serokê Herêma Kurdistanê derxist bînin, lê divê yasa ji kesên giran destpê bike. Me got hejmareke yasayên giring hene û dezgehên giring hene dikarin rê li ber gendeliyê bigirin, lê gava nayê kirin tê wateya ku hûn jî piştigirîya vê hikûmetê nakin, loma çareseriya herî baş ew e ku hikûmet bêtirî hilweşandin û hikûmeteke pênc alî bêtir çêkin.

Daxuyaniya serokê Herêma Kurdistanê çawa dibî?

Pêngaveke dirust e bi aliyekî

rast de, lê pêwîst e wê yekê bikin kiryar, çawa? Însyatîf jê re divê û divê bingeh jê re bêtir danîn û hemû alî kom bibin.

Eger Mesûd Barzanî rola xwe weke serokê Herêma Kurdistanê bilîze, ne ku weke serokê hev-bendiya PDK û YNK'ê, ji ber dibe ku hinek kes hebin di nav Yekgirtû de dengê xwe dabî?

Ne ku dibe ku, lê Yekgirtû deng daye Barzanî. Divê serokê Herêma Kurdistanê cuda be ji wêya ku aliyê terefekî bigire, ji ber ew serokê me hemûyane, serokê vê herêmê ye û em jî beşek in ji vê herêmê. Post, welatparêzî û ezmûna wî ya dirêj di xebatê de jê dixwaze wê yekê bike.

Dem ji bo reforman maye?

Erê, dikarî ji her xalekê de dest pê bikî û bêtir ev xala destpêkê ye.

Serokê Herêma Kurdistanê berî cejna Newrozê hinek xal ji bo reforman ragihandin, ku bi baweriya hinek çavdêran kitekitên ku di wan xalan de hene di projeya opozîsyonê de jî nînin.

Gotina me jî ew e ji ber çî dest bi cîbicîkirina wan nekir, ji dêvî wê herdem mijûl in tometan dikin û daxuyaniyên tund derdixin û gefan dixwin, lê ji ber çî nehatin van reforman bikin. Ev 54 roj in xelk xwepêşandanê dikin, ji ber çî bersiva wan nadin? Parlamento çû Meydana Azadî û ew komîteyên hatibûn dirustkirin bo şopandina bûyeran, komîteya birêz mamoste Cemal Ebdul ku îstîfa kir, ji ber gotin ew kes diyar in û êşkere ne û bi me nadin dadgehê û hizb jî alîkariya me nake. Komîteyên parlamentoyê jî ku hatin û raporên xwe xwendin parlamento tiştê nekir, loma wan jî îstîfa kir.

“Li Hewlêrê kar ji Silêmanî û Dihokê zêdetir e”

Soran Behaedin Silêmanî - Li Başûrê Kurdistanê rêyek din ji bo kardîtîne peyda bûye: Lêkolerekî civakî bi rêya malperek înternetê derfeta kar ji ciwanan re dibîne û dibêje ku ew bi rêya malpera xwe mehane 120 derfetên kar belav dike. Malpera bi navê “Aganame” weke kovarek heftane ya li ser înternetê tê weşandin û heta niha 35 hejmarên wê belav bûne. Kovar bi rêya e-mailê rojên duşeman belav dibe û xwediyê wê Hadî Emîn Mihemed (38) dibêje ku niha zêdetirî 19 hezar beşdarvan hene. Li gor xwediyê malpere, “Armanca me kêmkirina bêkariyê ye.” Hadî rojane li pey derfetên kar ê di rojname, kovar, televizyon û radyoyan de tê belavkirin digere û kom dike. Piştî bi rêya mailan ji beşdarvanên xwe re rêdike: “Ez mehane zêdetirî 120 derfetên kar bi rêya mailê ji ciwanan re rêdikim.”

Di encama karkirina kovarê de ji Hadî re derketiye holê ku derfetê kar li Hewlêrê ji bajarên din zêdetir e. Li gor Hadî sedemê vê yekê ew e, “ji ber ku li Hewlêrê saziyên wekî wezaret, konsûlxane, rêxistinên biyanî-navxweyî zêde hene.”

Metirsiya otomobîlên gazê ne diyar e

► Hostayekî otomobîlan: Dibe ku biteqe û makîneya otomobîlê têk bide

► Li Hewlêrê 2500 otomobîlê ku bi gazê dixebitin hene

► “Gaz ji benzîn bêtir tehdê li motora otomobîlan dike”

Rewa Ebdulla

Bêşek ji hevvelatîyan bi tirs û guman li bikaranîna sîstema gazê bo otomobîlan mêze dikin û daxwaz dikin hikûmet li vê sîstemê bikole. Lê rêveberê şirketa Gazco dibêje: “Sîstema me ewlehiyê li ber çav digire û bi ti awayî metirsiya teqînê jê nayê kirin.”

Nazenîn Ehmed (35) ku li Hewlêrê mamosteya qonaxa bingehînî ye, niha pir bi tirs li taksîyê siwar dibe û derbarê vê tirsê dibêje: “Min bihîstîye ew otomobîlên bi gazê kar dikin eger rastî qeza-

yekê bîn diteqin û agir digirin.” Loma pêwîst dibîne hikûmet li vê sîstemê bikole û eger metirsiya wê hebe, qedexe bike.

Projeya sîstema danîna gazê bo otomobîlan li Kurdistanê ji dêvla benzînê, ku weke Gazco tê naskirin, berî salekê ji aliyê şirketa Diyar Group gihîşt Hewlêrê. Li gor gotina xwediyê şirketê niha 2500 otomobîl bi vê sîstemê li Hewlêrê kar dikin. Bingeha sîstemê almanî ye, lê ew amûrên ku li Kurdistanê bikar tên li Tirkîyê tên çêkirin.

Hosteyê çêkirina makîneyên otomobîlan li Hewlêrê Senger Ezîz (28) behsa metirsiya vê sîstemê bo Rûdawê dike û amaje dide ku gaz bandorê li ser makîneya otomobîlê jî dike: “Makîneya otomobîlê hişk dike û piştî demekê bandorê li ser piston û rînga otomobîlê dike û makîneyê têk dide. Heta niha bi dehan otomobîl ji ber van astengiyan anîn cem me û me ev sîstem ji wan rakirîye.”

Lê Ferhad Hacî Xelîl nêrîneke berevajî pêşkêş dike û dibêje: “Ew gotinên ku derbarê xerabiya sîstema bikaranîna gazê bo makîneya otomobîlan û teqîna wan tên kirin ne rast in, ji ber du amûrên kontrola gazê yên vê sîstemê hene û di egera her pirsgerêkekê de gaz tê rawestandin. Herwiha tanka gazê bi gulleyan jî nayê birîn, bo makîneyê jî piston nasîkîne û paqij dimîne, bi ser de jî temenê makîneyê dirêjtir dike.”

Gelek şofêr ji ber erzaniya nîrxê xazê li gor nîrxê benzînê

Sîstema gazê ya ji bo otomobîlan tenê li welatan ku pileya germiya wan nizim e, serkeftî ye.

berê xwe dibin otomobîlên bi gazê dixebitin. Salih Elî ku li Hewlêrê şofêr taksîyê ye, dibêje: “Sîstem nû ye û şirket garantiya salekê dide, heta niha bê pirsgerêk e, lê nizamî di pêşerojê de bandorê li ser makîneya otomobîla min dike yan na.”

Rêveberê Projeya Gazco Pola Mihemed Macidî ragehand ku sîstema wan di bingeh de almanî ye û niha li Tirkîyê û hinek welatên Ewropa jî tê bikaranîn: “Hemû corên ewlehiyê tê de li ber çav hatine girtin. Tanka gazê bi sîstemêkê taybet hatiye çêkirin, dikare heta pistûna 150 bar xwe rabigire û gulle tê de naçe. Du amûrên kontrolkirinê jî tê de hene, di dema pevketin an çirîna boriyê de bi awayekî otomatîkî gaz tê rawestandin.”

Derbarê bandora vê gazê li ser makîneya otomobîlê, Pola Mihemed got: “Ew gaza em bikartînin ji corê LPG ye û oktana wê 98 e, ti zêderê nade makîneyê. Ew gaza ku zêderê dide otomobîlê jê re dibêjin SNG.”

Endezyar Ehmed Bamernî ku danîştvanê Hollanda ye û lêkolînek li ser zêderên sîstema gazê ki-

riye, dibêje: “Sîstema gazê tenê li wan welatên ku pileya germa wan nizim e, serkeftinê bidest aniye. Lê eger pileya germê ji 40-45 derece bilindtir bibe, êdî egera teqîn û agirgirtina tankên gazê heye, loma sîstem li welatên Kendavê ne serkeftî bû.”

Navborî da zanîn ku her çiqasî gaz di warê jîngehê de ji benzînê baştir e û jîngehê pîs nake, lê zêderê li makîneya otomobîlê dike: “Ji ber ku madeya gazê hişk e, bandorê li ser piston û makîneyê dike û wan zuwa dike, ev jî wisa dike piştî demekê makîne têk here.”

“Îstasyona tijekirina gazê bibin derveyî bajar”

Bamernî ku bi riya kanalên televizyonê îstasyona tijekirina gaza otomobîlan li Hewlêrê dîtiye, dibêje: “Ji berpîrsên Hewlêrê daxwaz dikim ku di demeke herî zû de îstasyona tijekirina gazê bibin derveyî bajar, ji ber di egera her teqînekê de zêderê mezî dide navçeyê û kontrolkirina wê ne hêsan e. Li welatên Ewropa di nava bajaran de ti îstasyoneke tijekirinê tune.”

Derbarê rakirina vê îstasyona tijekirina gaza otomobîlan di hundirê Hewlêrê de, Rêveberê Bergirîya Şaristanî ya Hewlêrê Xelîl Xizir Surçî got: “Em ji danîna vê îstasyonê nehatine agahdarkirin, em ê lêbikolin, eger metirsîdar be em ê daxwaza hilgirtina wê bikin.”

Reklam

Bi me cihêwaz bibin.

Ji bo reklam, dîzayn û çapkirinê em di xizmeta we de ne.

Reklama televizyon û rojnameyan, flayer, afîş, name, eşyayên xelatan, kovar, pirtûk, malperên înternetê, dawetname...htd. Bi kurtasî ji bo her pêwîstiyek we di aliyê reklam û çapkirinê de...

Hûn ji xwe bighînin me...
Hûn ji cihêwaziyê his bikin!

graf-adolf-str. 70a
40210 Düsseldorf
tel.: 0211 - 17957982
fax: 0211 - 17957983
www.dassign.de
info@dassign.de

DAS | SIGN®

werbeagentur & verlag gmbh

mobil : 0173 - 270 67 81

Xetên germ bi hawara jinan ve tîn

Soran Behaeddîn - Rêxistina şiyansaziya jinan li Hewlêrê ji bo alîkarîkirina jinan xeteke germ datîne û berpirsa saziyê dibêje eger projeya wan li Hewlêrê biserkeve li bajarên din jî datînin.

Rêxistina şiyansaziya jinan bi hevkarîya saziyeke Denmarkî û Yekîtiya Jinên Urdunê projeya 'xeta alîkariyê' di Cotmeha sala borî de li Hewlêrê vekir, da ku bi rêya telefonê şîretan li jinên ku pîrsgirêkên wan hene bike, yan eger pêwîstiya wan bi parêzer hebe ji wan re parêzer bigire. Her jineke ku pîrsgirêkên wê hebin dikare bi riya telefonê li

van herdu hejmaran bigere: 07503094125-07503097943. Li gor gotina berpirsa vê saziyê heta niha 26 jinan peywendî ligel wan kirine ku pêwîstiya 12'an ji wan bi hevkarîya yasayî hebû.

Berpirsa Rêxistina şiyansaziya jinan Sozan Arif got, ramana projeyê ji wê yekê derket ku jinên xwedî pîrsgirêk kesî wan tune piştî xwe pê girêbidin û got: "Bi riya vê xetê em şîretan li jinên ku pîrsgirêkên wan hene dikin, eger pêwîstiya wan bi parêzgeran hebe, em li ser hesabê xwe ji wan re parêzger digirin." Yek ji rêveberê şopandina tun-

dûtûjiyê dijî jinan li Wezareta Navxwe Arî Refîq, van xetên germ dibêje: "Tiştê herî girîng bo van xetan ew e ku bersiva telefonan didin, divê kesê ku bersivê bide xwedî dengê hêmin û aram be û şiyana wî/ê ya guhdarîkirinê hebe, ji bilî zimanê kurdî, erebî û îngilîzî jî biza-nibe."

Sozan Arif dibêje wan ji bo kar-mendên xwe bi hevkarîya saziyên navdewletî 4 qurs vekirine da ku fêr bibin çawa reftarê ligel kesên ku peywendiyê ligel wan dikin, bikin: "Eger em li Hewlêrê biserkevin, emê projeyê mezintir bikin."

Ferman Çomanî Hacıawa

Qereçiyên Kurdistanê hêdî hêdî ji parsekiyê bêzar dibin û dixwazin ji vî sinetê dûr bikevin ku ji bav û kalên wan gihaye wan. Hinek malên Qereçiyên biryar dane keçên xwe bidin kesekî ku parsekiyê bi wan neke.

Şêrîn Sedîq (41) ku diya 8 zarokan e, êdî hez nake zarokekî berşîr hembêz bike û destê xwe li ber xelkê dirêj bike. Ev jin a ku li bajarokê Hacıawa dijî, dibêje, "Êdî bêzar bûm destê xwe li ber xelkê dirêj bikim." Şêrîn Sedîq ji zarotiyê parsekiyê heta niha parsekiyê dike, lê niha bêtaqet bûye ji parsekiyê û dibêje: "Gava daxwaza pereyan ji xelkê dikim hest bi şermeke zor dikim û hemû canê min dibe xwêdan, gotinên kirêt ên xelkê jî li rexekî deyne, lê neçar im, jiyana me giran e û zarokên me zêde ne." Bi bawerîya Şêrîn, eger jiyana Qereçiyên bê başkirin piraniya wan amade ne dev ji parsekiyê berdin.

Her çiqasî beşek ji parsekan bi taybetî jî Qereçî ji aliyê hikûmetê meaş werdigirin, lê parsekiyê jî berdewam dikin. Rêveberê Çavdêrî û Vejandina Civakî ya Bitwên li Raniya Hîmdad Refîq Seîd dibêje: "Piraniya Qereçiyên wê navçeyê meaş ji cem me werdigirin, loma ew ne ji ber xerabiya rewşa wan a aborî parsekiyê dikin, lê parsîrîn bûye çanda wan."

Ji bo zarokan perwerda parsekiyê

Qereçî ji zarokatîyê ve fêrî parsîrînê tîn kirin, ew bi piranî di rojên înan de parsê dikin û di dema nîmêja îne de diçin pêşber mizgevtan.

Hawjîn Xazî, zarokeke Qereçî ya 8 salî ye û niha hez dike bixwîne û dibêje: "Dixwazim bibim dîktor.

Wêne: Rûdaw

Qereçiyên Kurdistanê ji parsekiyê bêzar bûn

Rîsîpiyekî Qereçiyên: Keça xwe nadim kurekî ku parsekiyê pê bide kirin

Keçeke Qereçî: Ji birçîna bimirim parsekiyê nakim

Dixwazim jiyana me jî biguhere, weke keçên Kurmancan bixwînim."

Hawjîn wiha axivî: "Ji parsîrînê nefret dikim û xwezî dikim bê parsekî bijîm, ku parsê dikim birçî dibim, zivistanan serma digirim û havînan jî germ dibim."

Çiro Kemal (25) diya 5 zarokan e, zarokê xwe yê 2 salî hembêz kiribû, ku pir

caran bo parsekiyê ligel xwe dibe û li pêşber xwe dirêj dike, ew jî ji parsîrînê bêzar bûye: "Bêzar bûm ji parsîrînê û gotinên kirêt, rojane hezar qiselo-kan davêjin ser me, lê neçar im, jiyana me giran e û eger kar nekin em nîka-rin bijîm."

Weke kevnêşopiyekê mîrên Qereçî li mal rûdinin û jin û keçên wan parsê

dikin, kêman mîrên wan kar dikin û zêdetir jî karê dest dikin, hinek ji wan jî karê dahol û zurnê di ahengan de dikin. Lê niha hinek mîrên wan jî gihiştine wê baweriyê ku êdî jinên wan parsê nekin, dixwazin çanda jiyana xwe biguherin.

Îdrîs Husên (55) ku rîsîpiyê Qereçiyên nahiya Hacıawa ye, dibêje: "Rûniştina

me nayê wateya ku hema pal bidin, lê ji ber pêşketina jiyana ew karên ku em dikin rewaca wan nemaye."

"Dem hatiye em dawî lê bînin"

Îdrîs gihiştîye wê baweriyê ku divê ew êdî xwe biguherin û dest ji beşekî çanda xwe berdin: "Divê

em jiyana xwe biguherin û bi xwe kar bikin û hewl bidin zarokên me ne weke me bin. Min biryar daye keça xwe nedim kurekî ku parsê pê bike. Em ji vî karî û ji wan hemû gotinên nexweş ku ji keç û jinên me re tîn gotin, bêzar bûne, loma dem hatiye dawî lê bînin."

Mîhreban Îdrîs (13) li pêşber bavê xwe bi şermîni behsa şûkirina xwe dikir û digot: "Şû ligel kurekî nakim parsê bi min bike, divê lihevhatî be û min xwedî bike. Hinek mal keçên xwe nakin parsek heya dema ku mîr dikin da ku şaşîtiyan nekin, lê eger ez ji nêza jî bimirim, parsê nakim."

Rêveberê Çavdêrî û Vejandina Civakî ya Bitwên li Raniya Hîmdad Refîq Seîd diyar dike ku diyar e Qereçî bikarin dev ji parsekiyê berdin: "Ew berê desthilatdar bûn û bi standina bacan ji xelkê jiyane, niha jî çavên wan li destê xelkê ye ji ber ku desthilata wan a berê nemaye parsê dikin, lewra devjêberdana ji vî çandê ji wan re diyar e."

Yasaya cezakirinê ya Iraqê di sê madayan de behsa parsekiyê kiriye, madaya 390 dibêje her kesekî temenê wî zêdeyî 18 salan be û parsekiyê bike, mehek heta salekê tê zindankirin, herwiha madaya 391'ê ku taybet e bi kesên ku bi sextekarî xwe dikin kêmandam û parsekiyê dikin, cezayê salek zindankirin ji wan re hatiye diyarkirin, lê madaya 392 bi parsekiya zarokan taybet e li gor vî madayê kesek parsekiyê bi zarokan bike, bi 6 meh zindan tê cezakirin.

Li qezaya Soran komelgehek bo Qereçiyên hatiye damezrandin, niha bi karên re mijûl dibin.

Îsal bi biryara Wezareta Perwerde li Silêmaniyê ji bo xwendekarên Qereçî xwendengehek di binî konê de hat vekirin.

Serokê DalKurd: Me leyîst, lê wan gol avêt!

Dalarna (Rûdaw) - DalKurd di 16'ê Nîsanê de ligel Karlstad BK maça xwe ya yekem li saheya xwe leyîst û 0-1 winda kir. Maç di malpera DalKurdê de zindî hat weşandin. Li Swêdê sezona lîgên jor hefta borî destpêkir û tîma Kurd, DalKurd di saheya xwe de bi Karlstad BK re leyîst, lê maça xwe winda kir. Serokê Klûba DalKurdê Ramazan Kizil ragihand ku wan 90 deqeyan leyîstiya ku golê bavêjin, lê tîma himber ji ber ku bi defans leyîstiya gol nexwarine. Kizil wiha axivî: "Me çî kir nekir gok di qeleya wan de derbas nebû. Tenê carekê kontratak kirin û gol avêtin." Maça DalKurdê ji aliyê firmeya Spream ve di internetê de zindî hat weşandin. Kizil ragihand, "Nêzîkê 2 hezar kes wê rojê ketine malpera me û xwestine maçe zindî temaşê bikin, lê ji ber pirsgerêkên teknîkî ev yek pêknehatiye." Wek ku Kizil da zanîn, ji bo temaşekirina maçekê divê (59 Kron) 6 Euro bê dayîn. Maça duyem DalKurd wê roja duşemê bi tîma Lulea re bileyîze û ji bo wê jî wê futbolvanên Kurd 1000 km rê bidin ber çavan.

Yasin Kut: "Haya çapemeniya Kurd ji van xortan tune"

"Tîma me tîma Mesut Ozil têkber"

Dema li Almaniya, li cem tîma SC Ludenscheidê dest bi leyîstina fûtbolê kir, hîn 6 salî bû. Bavê wî jî di Navenda Ciwanan a wî bajarî de cihgirê serok bû. Di temenê xwe yê zarokatiyê de di nava lîga Westfalen a ciwanan A û B de leyîst û ji aliyê din ve jî li dibistanê perwerdeya xwe dom kir. Piştî çend salan beşdariya di nava futbolvanên ciwan ên hîlbijartî (Westfalen Schutzpunkt) kir. Ango ji bo pêşerojê hêvî dida antrenoran.

Evrîm Kut niha xortekî 25 salî ye û hem fûtbolvan e û hem jî perwerda xwe didomîne. Ji sibehê heta dana êvare li Zanîngeha Munsterê di beşa akademiya bankayê de perwerde dibîne û piştî ku ji kar derdikeve çentê xwe digire û ligel hevalên xwe yên tîma SG Hemer diçe antrenmanê. SG Hemer niha di Lîga Landesliga de cih digire. Kut dide zanîn ku wê tîma wan di dawiya vê sezonê de derbasî lîga jor bibe û ji bo wî jî wê demeke girîng destpê bike. "Zanîngeha min jî piştî şeh mehan bi dawî dibe. Eger tîma me têkeve nav Lîga Westfalen, ez ê biryar bidim ku bi profesyonelî tê de cih bigirim. Niha kar û fûtbol bi hev re gelek zehmet dibe."

Evrîm Kut di salên navbera 2001 û 2004'ê de di jêrxaneyê tîma Ostrisch Iserlohn, SC Ludenscheid de tevî gelek pêşbirkan bûye û di wir de ligel forvetê Borussia Dortmundê Nurî Şahin û forvetê Real Madridê Mesut Ozil leyîstiya. "Ez û Nuri Şahin di pêşbirkên salên 2001 û 2002'ê de leyîstin û piştî salekî Nurî bû profesyonel. Mesut jî di sala 2003 û 2004'ê de di jêrxaneya Schalke de dileyîst û min jî di jêrxaneya Ostrisch Iserlohnê de dileyîst, me ew têkberin."

"Diyarbakirsporê soz da ku min transfer bike"

Evrîm derbarê serkeftin û pêşkeftina Mesut Ozil de dibêje "derfetên Schalke gelek in, tîmeke mezin û dewlemend e, lewma xortên jêrxaneya wan dibin profesyonel, em jî li cihê xwe dimînin." Evrîm û bavê xwe Yasin Kut di sala 2009'ê de, dema ku Diyar-

bakirspor di Lîga Super a Tirkîyê de dileyîst, çûne Amedê û bi rêvebirên Diyarbakirsporê re hevdîtin çêkirine. Bavê Evrim, Yasin Kut dibêje ku wî hertim xeyal kiriyê ku kurê wî rojekê di tîmeke Kurd de fûtbolê bileyîze, wê demê jî tîma herî li pêş Diyarbakirspor bû. Yasin Kut derbarê hevdîtinê li Amedê wiha axivî: "Antrenor û rêvebirekî ji Diyarbakirsporê bi me re eleqedar bûn. Wan di leyîstikên ceribandîna de li Evrîm temaşê kirin û Evrim du gol avêtin. Herdu kesan jî Evrîm ecibandin û gotin em ê binêrin." Yasin Kut dide zanîn ku ti agahî ji rêvebirên Diyarbakirsporê derneketiya û xeyala wî bi cih nehatiye. Evrîm jî bal dikişîne ser hejmara fûtbolvanên Kurd li Almanyayê û dibêje ku haya çapemeniya Kurd ji wan tune û ew fûtbolvan an wek Tirk an jî wek Alman tên nasîn.

Temenê wan biçûk e lê hunera wan mezin e

Bawer Çem Amed

Tîma Basketbolê ya Keçikan û Kuran a Şareda-

riya Baglarê di Şampiyoniya Anatoliya Tirkîyê de dereceya sêyemîn û pêncemîn bi dest xistin. Tîma keçikan madalyaya bronz bi dest xist. Keça kurd Zîlan Gulsum jî weke listikvana herî baş hate hîlbijartin û wê êdî di Tîma Milî ya Tirkîyê de bilîze.

Tîma Basketbolê ya Keçikan a Şaredariya Baglarê bi vê serkeftinê navê xwe di dîroka basketbola Amedê de nivîsand. Tîma ku berê di şampiyoniya Anatoliyayê ya li Meletiyê de di nava 8 tîman de bibû tîma herî baş, di Şampiyoniya Anatoliyayê de jî heman serkeftinê bi dest xist û dilê Kurdan hênik kir.

Keça kurd wê di Tîma Milî ya Tirkîyê de bilîze

Yek ji listikvana vê tîmê keça kurd Zîlan Gulsum ku listikvana herî serkeftî ye, mafê listina di Tîma Milî ya Tirkîyê de qezenc

kir. Antrenorê tîmê Remzî Atli diyar kir ku ew bi listikvanên xwe pir serbilind e û ev tişt gotin: "Di hemû pêşbirkên li herêmê de listikvanên me serkeftineke mezin bi dest xistin. Ez li ser navê wan gelek kêfxweş im. Em ê ji vir û şûnde bi moraleke meztir xebatên xwe bidomînin."

Tîma kuran di rêza 5'an de ye

Tîma Basketbolê ya Kuran a Şaredariya Baglarê jî di hemû musabeqeyan de serkeftin bi dest xistin û di Anatoliyayê de bûn 5'emîn. Antrenorê listikvanên kur Gokhan Yildirim destnîşan kir ku digel ew temenekî ji hevrikê xwe biçûktir derketine pêşbirkan jî, serkeftineke baş bi dest xistine û ew ê di pêşerojê de muheqeq serkeftineke baştir bi dest bixin.

Ji xwendevanan

Rexne an heqaret?

Min ji ber karîkatûra ku di hejmara Rûdawê ya 24'ê Adara 2011'ê de di rûpela duyemîn de hatibû weşandin, hewce dît ve nameyê ji we re binivîsim.

Ez dikarim wê karîkatûrê wiha bînim bîra we: Du tekerên erebê li ser hev hatine danîn û yeka din jî, ku dişewite, li ser wan hatiye danîn. Bi çirîskên agir Newroz hatiye nivîsandin. Li kêlaka rastê ya tekeran, serokê gelê Kurd birêz Abdullah Ocalan rawestiyaye û destê wî yê çepê li piştê wî, bi destê xwe yê rastê jî tekerê ku dişewite nîşan dide û dike. Li cem Ocalan gerillayek heye û ew jî demançe daye serê kesekî ku dibe rewşenbîr be an jî alîgirê aştiyê be. Gerilla dixwaze li wî kesî bide û wî di nava tekerê şewitandî re bavêje. Li aliyê din ê teker jî, kûçîkek rawestiyaye ku di stûyê wî de ala Tirk heye.

Beriya her tiştî ez dikarim bêjim ku mirov dikare PKK'ê û serokê wê ji hinek aliyan ve rexne bike. Lê divê di bin navê rexneyan de mirov heqaretê neke, di bin navê rewşenbîrtiyê de egoyên xwe têr neke, çîra neke û karîkatûrên ku Dewleta Tirk jî naweşîne divê mirov neweşîne. Ev yek dibe bêaqilî. Ew kesê ku karîkatûr çêkiriye, ne tenê li Ocalan heqaret kiriye, herwiha li rêxistina ku bi deh hezaran şehîdên wê hene û li hemû şehîdên Kurdistanê jî heqaret kiriye. Em qebûl bikin jî nekin jî, hez bikin jî nekin jî, di bin banê Ocalan de bi milyonan kes rabûne ser piyan. Ev karîkatûr bi hestê bi milyon mirovan dileyîze û wan diêşîne. Ji aliyê din ve ew kesê ku karîkatûr çêkiriye navê Newroza ku bûye sembola azadiyê bikaraniye, lê herwiha di vir de agirê Newrozê jî bo îşkenceyê hatiye bikaranîn. Li aliyê din, bi fîgûra kuçîkê ku di stûyê wî de ala Tirkîyê jî heye ku ew jî li gelê Tirk heqaret e.

Gelê me jî weke welatê me hatiye perçekirin û li her aliyê dinyayê hatiye belavkirin. Tiştê ku ez ji rewşenbîrê Kurd hêvî dikim ew e ku wê perçebûnê bibîne û di berhemên xwe de hewla yekîtiyê bike.

Ressam û karîkatûrist weke kesên "dîn" tên nasîn. Bi taybetmendiyên xwe ji hemû kesan cuda difikirin, cuda dibînin û cuda dijîn. Ew bi xwe reng raman û awirên nû nîşanê me didin. Bê wan jîyan gelek teng dimîne, weke ku damarekî bedena mirov kêm be. Lê eger li ser navê hunerê kesekî ku di jiyana xwe de qet têr nebûye rabe û ava qirêj a ku di nava damarên wî de diherike, birijîne ser tevgera rizgariya gelê Kurdistanê, mirov nikare wê yekê qebûl bike. Eger armancek wî wek yekîtiya gel û welat hebe, divê welat û gelê ku wek puzzle hatîye perçekirin, bîne cem hev.

Bi kurtahî, divê em ji bîr nekin ku PKK di her çar perçeyan de şer dike. PKK rêxistina Kurdan a herî bihêz e li her aliyê dinyayê. Ti rêxistineke din nekariyê wê yekê bidestbîne. Bi vî aliyê xwe ji PDK û YKN'ê jî zêdetir li pêş e. PKK hêza motor e di Kurdistanê de. Bêyî ku alternatîfa wê bê çêkirin, heqaretên li ser PKK'ê û serokê wê, wê negîhin armanca xwe. Hewldanên wiha tenê alîkariya propagandaya dijmin dike. Ez wek Kurdekî welatparêz bi vî karîkatûrê diêşim û ji xwe re wek heqaretê dibînim.

Metîn Elçî

Pêwîst e Kurdên Sûriyê çi bikin?

David Romano

Berî çend mehan min di vî quncika xwe de derbarê Kurdên bê nasname yên li Sûriyê de nivîsandibû. Biryara sala 1963'yê ya Şamê ya bêbeşkirina nêzîkî 100 hezar Kurd ji nasname û hevvelatîbûna Sûriyê, yek ji kiryarên herî mezin ên bê dadî ya rejîma Şamê ye. Niha jî ew hejmar bûye nêzîkê 300 hezar kesî, ji mafê xwe yê herî despêkê bêpar in û nikarin di civakek nûjen de kar bikin. Min bal kişandibû ser wê yekê ku bê zextên navnetewî yên zêdetir, rejîma Esed di demek nêzîk de dest ji vî siyasî ber-nade.

Ev jî berî "Bihara Ereban" a ji raperîna Tûnisê destpê kiribû. Herî dawî jî pêla xwepêşandanan giha başûrê Sûriyê. Nêzîkê du heftiyên ajot û heta Kurdên Sûriyê jî dest bi xwepêşandanê kirin. Niha jî rejîma Şamê ji Deraa heta Lazkiye û li Cezîre dest bi zextan dike. Rêveberiya Obama jî bi awayek çaverênê kirî biryar girt ku Beşar Esed bi "Reformxwaz" binav bike, nemaze ku di 11 salên borî de ti reformek eşkere

tune.

Piştî ku xwepêşandan berfi-rehtir bûn, hêjmara qurbanîyan û acizbûna gel zêdetir bû. Bi vî awayî jî rejîma Sûriyê rastî dudiliyê hat. Wekî hewldanek ku pêşiyê li pêşketina wê pêlê bigre, Beşar Esed ji nişka ve berî çend rojan biryar da ku mafê hevvelatîbûnê bide Kurdan. Bi vî karî jî daxwazek Kurdan a herî mezin anî cih û soza hinek reformên din jî da. Bêgûman li vî derê listikek siyasî heye. Ji bo vegerandina mafê hevvelatîbûn û encamdana reformên zêdetir, pêwîst e Kurdên Sûriyê niha dawî li xwepêşandanên xwe binin. Nabe ew ti hêmayek hevgirtî li gel xwepêşandanên Ereban nîşan bidin. Eger Kurd wê yekê ji rejîma Sûriyê bipejirînin, wê demê Esed dikare ji sedî 10'ê rûniştvanên Sûriyê bêdeng bike.

Lê pejiandina pêşgaviya rejîmê ji aliyê Kurdan ve, pêwîstî bi baweriyê heye. Çima rejîma Sûriyê pêwîst dibîne ku piştî 58 salan mafê herî despêkê bide Kurdan? Eger aramî vegeriya welat, gelo wê demê wê ew soz bê bîra hikûmetê û wê reformên zê-

detir bike? Dema beşên din ên Sûriyê bêdeng bûn, tevahiya hêzên Şamê bi awayek hêsan wê bikarin Kurdistan Sûriyê bişkênin û wekî sala 2004'ê bikin. Em ji dîroka ve dizanin Kurdên Sûriyê nikarin bi tenê li dijî Hikûmeta Şamê serbikevin. Mixabin pêşgaviya reformê di dema krîzê de, di nava xwe de nebûna rastiyan dibîne. Ev jî derseke û dibe ku pir kêm hikûmetên radîkal werbigirin. Mînak; pêla xwepêşandanan Fas (Mex-rîb) negirtiye nava xwe. Ev jî ji ber wê yekê ye ku şahê Fasê dest bi reforman kir, beriya ku xelk neçar wî bikin ku refoman bike. Ji ber wê yekê jî hîlbijartînek zehmet li pêşiya Kurdên Sûriyê ye. Ew bi gûman temaşeyî rejîma Esed dikin, lê eger nerazîbûna xwe bixin ser xwepêşandanan, wê demê wê bi xwînê baca şaşitiyan bidin.

Herwiha şaşbûna Kurdên Sûriyê di çavê mirovên din de, wê girantir be. Ev jî ji ber wê yekê ye ku çekdarên serserî bi "biyanî" temaşeyî wan dikin û wê zêde bîn ser kuştina "yên din."

Ji sedî 90'ê rûniştvanên Sû-

riyê ne Kurd in, lê xwepêşandanên din ên Sûriyê dibe ku bêtir Kurd û ligel Kurdan serkeftî bin. Herwiha eger Kurd pêşgaviya Esed red bikin, xwepêşandanê berde-wam bikin, ciwanên wan li ser cadeyan bîn kuştin û rejîm hilweşe, dibe ku hikûmeta nû ya Şamê wekî Baasîyan temaşeyî wan bike. Ew jî ev e; ev biyanî ne û tevî sistema me nabin.

Ji aliyekî din, eger demokratxwaz hikûmetek nû li Şamê ava bikin, wê mafê Kurdan bidin. Bêyî guh bidin wê yekê ku Kurd tevî hilweşandina rejîma Esed bûne yan na.

Ji ber wê yekê dibe ku ji bo Kurdan rêya herî baş ew be ku pêşgaviya Esed bipejirînin. Tevî ku zehmet e bawerî bi sozên ji bo encamdana reforman hebe, lê dema wê yekê hatiye ku hevokên neçar ên wekî "Spas serokê mezin" bêjin, destxweşiyê li xwepêşandanên Ereban bikî û biçî mal. Kurdên Sûriyê ji zû de baca rejîma stemkar dane, ti kesî jî li Deraa, Dêrîzur, Humis û Hemayê peyvek jî derbarê Kurdan de nekiriye û tevî ku bi salane jî tîr çewisandin.

Li Bakurê Kurdistanê divê "Bloka Kurdî" serkeve!

Bayram Ayaz

Li Tirkîyê çi mijareke siyasî girîng hebe, li hêla me, li Bakurê Kurdistanê doza Kurdî yekser mohra xwe li wê bûyerê dide. Hilbijartina Parlametoya Tirkîyê ya 12'ê Pûşperê jî wisa lê hatiye.

Li rojavayê Tirkîyê ev hilbijartin wek bûyerê çarenûser ji bo pergala (sistema) kemalist-statukoparêz tê nixandin. Encamên hilbijartinê wê kudreta partiyên û her wisa hêza civakî û siyasî ya li pişt partiyên derxe holê. Sistema Tirkîyê wê li gorî van hêzan şêkil bigre. Sê blok hene: Bloka yekem Tirkîyên kemalist (CHP) û yên turanî (MHP), bloka duyem muhafazakârên Tirkperezên ne kemalist û turanî ku AKP nûneriya wan dike û bloka

sêyem jî Kurd in. Hêzên demokrat û liberal yên tirk mixabin ji hev belav in. Hin partiyên biçûk û kesayet hene ku di nav CHP, MHP û AKP'ê de cîh nedîtine li derve mane. Ev hêzên biryarder nînin.

Li derveyê herêmên Kurdan bazara siyasî di navbera AKP, CHP û MHP'ê de ye. AKP dixwaze MHP'ê li bin benda ji sedî dehan bihêle û bi rêjeyeke bilind (ji sedî pêncî) cara sêyem bibe hikûmet. AKP wek nûnerê "sermiyandaranê Anadoluyê" vizyoneka siyasî ya bi navê "Tirkîyeya 2023" daye pêş xwe. Wisa xuyaye kemalist û turaniyên statukoparêz wê sernekevin, AKP'ê bi avantaj e. Têkçûna xeyala koalisyoneka CHP û MHP'ê ji xêra Kurdan e û ji bo Tirkan jî baş e. Ji bo wê yekê me di nivîsareke xwe

berê de gotibû: Bila li Bakurê Kurdistanê bloka Kurdan serkeve û li seranserê Tirkîyê jî sistema Ergenekonê têk biçe. Lê AKP jî nebê qadîrê mutlaq. Hêviya me ji vî hilbijartinê ev e.

Em werin herêma Kurdistanê. Li hêla me hilbijartin di navbera AKP'ê û bloka Kurdan ku xwedî li nasname û doza xwe ya siyasî-netewî derdikevin de ye. AKP li Kurdistanê nûnerê Dewleta Tirk e. Stûnên bernameya AKP'ê çar "tek" in: "Yek millet, yek dewlet, yek al, yek welat". Di axaftina xwe ya îro de (18.04.2011) "tek"ekî din jî li "çar tekên" xwe zêde kir, got: "Yek zimanê fermî". Tiştêkî din jî got: "Li vî welatî hêdî pîrsa Kurd nîne, pîrsên birayên min yên Kurd hene" (Kürt me-

selesi yok, Kürt kardeşle-rimin sorunları var). Ma hewce ye mirov siyaseta "tek tek"ê û van gotinan şîrove bike! Dev ji armanca dewleteka kurdî berde, Recep Tayyip Erdoğan bi van gotinan rê li ber demokrasiyeke fereh-etnîkî, fereh-zimanî û fereh-kulturî jî digre. Doz û daxwazên Kurdan çî ne, bila ew biryara xwe di konferanseke netewî de bidin. Lê berî her tiştî divê Kurd bi xwe hebin. Hêz bin û nûnerê piraniya civaka xwe bin. Ji bo wê yekê avabûna "Bloka Kurdî" karêkî pîroz e û divê berbîjêrên vî blokê di hilbijartinê de li deverên Kurdan ji AKP'ê zêdetir dangan bi dest bînin. (Biryara vetoya YSK'ê rewşeke nû afirand. Hêvîdar im tevgera Kurd wê êrîşê jî bi yekhelwestî pûç derxe.)

Hefta pêş me çalakiyên Kurdan

Hûsên Hebeş tevli ŞIIRISTANBUL dibe

Helbestvanê kurd Hûsên Hebeş tevli 5'mîn festîvala 'International Istanbul-Beyoğlu - Poetry Festival (ŞIIRISTANBUL)' dibe.

Dem: 26 'ê Nîsanê - 1'ê Gulanê 2011
Cih: Tarlabası Bulvarı Çorbacı Sk.
No: 13 Taksim / Stenbol
GSM: 0090.533 560 69 83
E-MAIL: sztombak@yahoo.com

www.siiirfestivali.org
Têkilî: Salih Zeki Tombak

Peyamên xwe ji Rûdawê re bişîn

Xwendevanên hêja, êdî hûn dikarin peyama û îlanên xwe ji me re bişînin, ew ê belaş li vir werin weşandin. Hûn dikarin peyamen sersaxiyê, pîrozbahiyên, agahi-yên derbarê hemû cûreyên çalakiyan bi rêya e-maila **info@rudaw.eu** ji me re bişînin. Bi şertê ku nivîsên we ji 100 peyvan ne dirêjtir bin, em ê wan li vir biweşînin.

Çarşema Sor li Almanyayê tê pîrozkirin

Oldenburg

Dem: 20.04.2011
Demjimêr: 16.30
Cih: Mala Êzîdîyan (Yezidisches Forum)
Eidechsenstr. 19
26133 Oldenburg

Bername:

- Rêzgirtina karekî dînî ji alyê Qewlbêj Merwan Babiri
- Zarokên Dersa Dîni
- Govend û Dilan
- Muzîk
- Basinbar
- Ziyaretî
- Helbest û lîstikên hawaskar

Siegen

Dem: 24.04.2011
Destpêk: saet 15.00
Navnîşan: Mehrzweckgebäude Setzen
Buschhütter Str. 81
57078 Siegen-Obersetzen

Visbeck

Dem: 22.04.2011
Destpêk: saet 14.00
Navnîşan: Visbecker Damm 38
49429 Visbeck

Lehrte

Dem: 25.04.2011
Destpêk: saet 13.00
Navnîşan: Veranstaltungshalle Burchard-Retchy-Ring 7b
31275 Lehrte

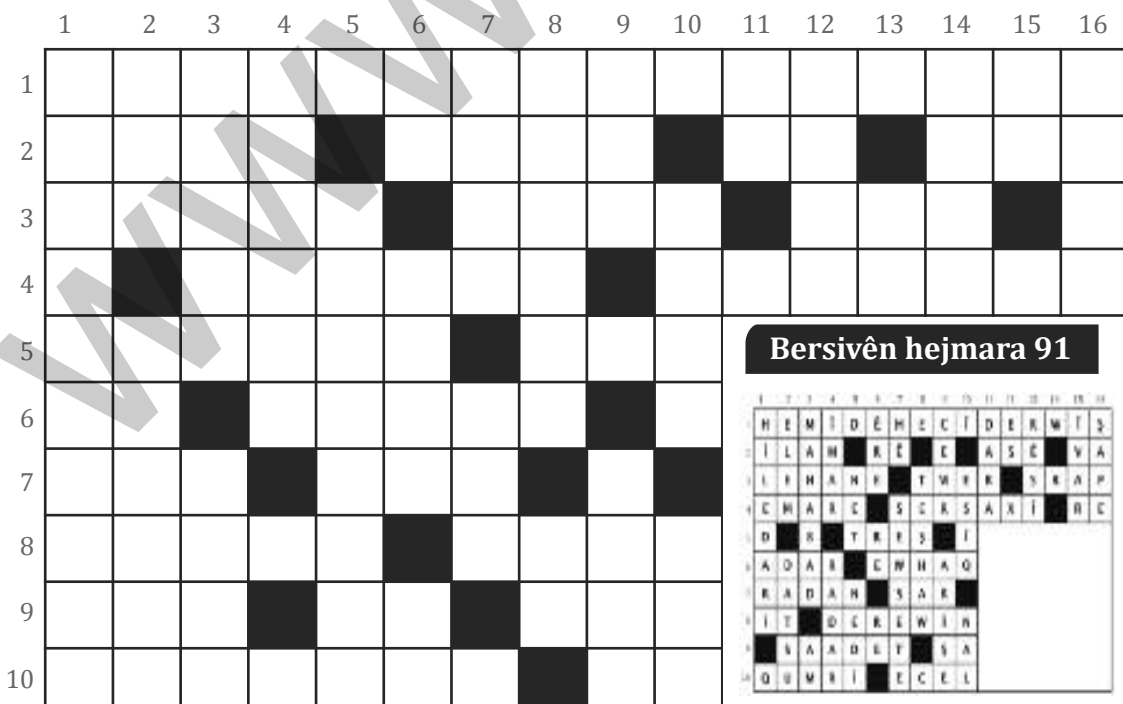
Xaçepirs

Çeperast: 1- Ji malbata Eyyûbîyan, wî dîne îslamê rizgar kir. 2- Êşkence, êş, cefa - Navtêdan û pesnê Hz. Mihe-med - Çêbû, hat dinyayê - Armanc, meqsed, kam. 3- Raketin, nivîstin - Cezekirin, recimkirin (berepaş) - Ne mê, mêr, zilam. 4- Heq, hiqûq, dadwerî - Hiqûqî, wekhevî. 5- Erdzemînek - Eşîrtî, malbatî.

Serejêr:

1-Maldar,

xwedîyê sermayê. 2- Êşkence, ezîyet - Cil û bergek lixwekirinê. 3- Kombûn û yekîtiya hêza şewqê, çekek şewqê - Meha 9.an. 4- Bilind, payedar. 5- Kesê nako-kiyan derdixê, dolabgêr. 6- Na, no (berepaş) - Heywanek Latîn Amerîkayê - Notayek. 7- Lîztî-kek 16 kevîrî - Roja em tê de ne. 8- Stûnên elek- trîkê, darên ku têt pêve hatine girêdan - Erd, xak (berepaş). 9- Pê cil û berg têt kewandin, kewî (berepaş) - Ji bo çî, bo. 10- Maqûl, hêja - Rok, tav, 24 seet. 11- Kesê yekem. 12- Ango, meselen. 13- Eşîr, malbat. 14- Qirş û qal, tiştên şewatê (berepaş). 15- Çima, sebeb. 16- Îstas- syon, baregeha radyo û televizyonê.

Bersivên hejmara 91

Tendirustî

Ji bo zarokanînê temenê herî baş

Li welatê me û herwiha li gelek welatên cihanê gelek keç di temenê ciwan de dibin dayîk, lê ev yek li Ewrûpa ne wisa ye. Piraniya jinan di temenê mezî de dibin dayîk. Bijîşk diyar dikin ku ew jinên ku di navbera 35 û 40 salî de dibin dayîk, hem ji bo wan û hem jî ji bo zarokên wan hinek metirsî derdikevin pêş.

Dr. Fikret Yildiz*

Çi metirsiyên temenê mezin hene dema ku jin bixwazin bibin dayîk?

Dr. Fikret Yildiz: Hertişt di wextê xwe de rast û baş e. Ku sal di nav de çûn, di bedena jinan de guherandinên balkêş çêdibin. Movikê wê weke berê baş nalivin, goştê canê wê elastîkiya xwe winda dike û hestiyên wê qels dibin. Dema ku jin bi zarok ma, malzaroka (Uterus) wê 40 carî girtir dibe û barê bedena wê bi dehan caran zêdetir dibe. Ew jin di rewşa normal de bi qasî 15 kiloyan jî qelewtir dibe. Dema ducanî dibe ew nêzikî 10 mehan wî barî bi xwe re dikişîne. Gelo ka mirovekî normal û xurt dikare wî barî 24 seatan li xwe barbike û bikişîne? Heta dawiya jiyana wan piştêşî û êşa movika li wan kêmbûn. Di dema zayînê de jî travmayên nebaş derdikevin holê. Bi wan jinan re sinorên tûrê mîzê xiradibin û destava mezin dikeve tengasiyê. Gelek ji wan jinan, ji ber şermê, nerihetiyên xwe ji ti kêşî re nabêjin. Lê dema ku ew pirsgirêk di wextê de bê naskirin, mirov dikarin wan baş derman bikin, angoyê ew ne bê çare ye. Li cem hin jinan jî hestiyê xotê ji cih derdikeve. Ew jin wek werdekan birêve diçin. Ew bi rêya emeliyatekê, an jî bi girêdana kembereke taybet tê dermankirin. Lê bi pêşketina teknîk û derfetan ew pirsgirêk gelek kêmbûne. Mînak bi rêya jimnastîkê pêşî li wan têt girtin. Di temenê 20-30 salî de jin dikarin zûtir bi zarok bimînin û saxlem-bûna zarokên wan jî li gor jineke hîn pîrtir baştir e. Berî 35 saliyê anîna zarok baştir e, şîreta me li jinan ev e.

Rîzîkoyên ji bo zarokan çî ne?

Ew jî girêdayî biçûkbûn, an jî mezinbûna wan e, an jî nexweşiyên kromozoma ne. Dibe ku ling, an jî piyên wan qut an jî sheht bibin. Dema zayînê zarok ji kanala welidandinê bi zor derkeve, mejiyê wan bê oksîjen dimîne ji aliyê hiş û livandinê paşde dimînin.

Herwiha dibe ku ihtîmala Sendroma Down, Trisomî 13, 18, 21 jî di 35-40 salî de gelek zêde dibe. Ew jî zarokên mongol in.

Ew jinên bi temenê mezin ducanî dimînin pêwîst e kîjan kontrolan bikin?

Bila kontrolên peroyodîk bikin, hîn kontrol hene ku ew standart in.

a- Çawa hat zanîn ku jin bi zaro ye, divê ji dayikê xwînê bê hilgirtin û li ser CMV, Toxoplasmoz, Sorik, Sorsorik, Frengî, Antikorê grûba xwînê û tevahiya xwîna normal bêt kontrolkirin.

b- Di 11-15 hefteyî de Amniyosentez û Koriyonsentez (Ava dayîkê yan jî parçeyek ji hevalzarokê tê hilgirtin û ji van nebaşîya Kromozoman têt naskirin).

c- Di hefteyên 16-17 de Tripletest yan jî Doubletest.

d- Di 20-22 hefteyî de Ultrasona prenatal û di 25-32 hefteyî de 3D/4D. Bi van re kemorgani jî têt kontrolkirinê.

e- Ji 28 hefteyî da heta zayine, CTG=NTS. (CTG dengê dilê dergûşan û tîra dayikê tê tesbît dike)

Amadekirin: Zelal Çelîk

*Dr. Fikret Yildiz Kurdê Anatoliya Navîn e, li Almanyayê dijî û bijîşkê jinan e.

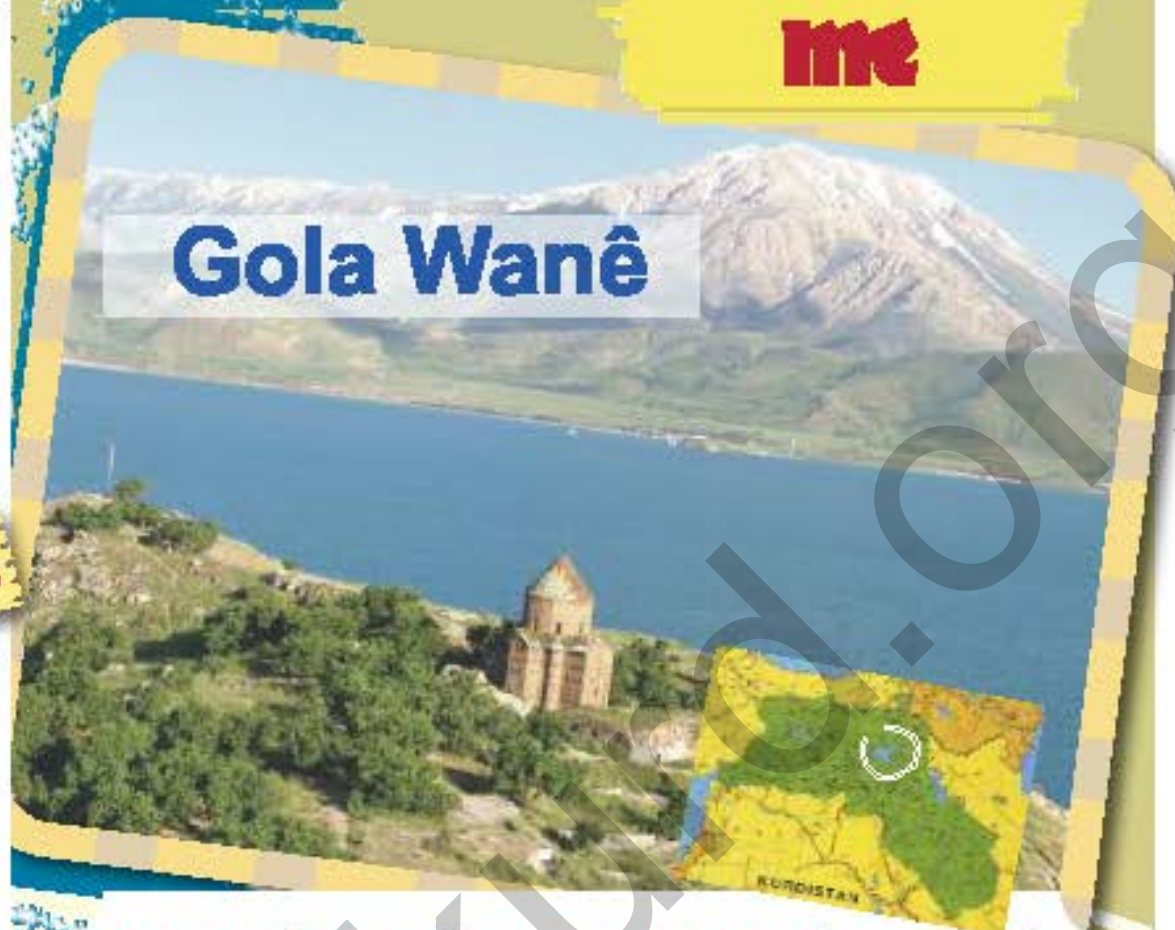
Tu jî dixwazî wêneyê xwe li vir bibînî?
Ji me re bişî: info@rudaw.eu

**Welatê
me**

Xewnek Mîrxan heye....

Ez Mîrxan im, heft salî me û li Almanyayê ji dayik bûme. Niha li bajarê Neuss dîcim dibistanê. Li dibistanê ez zimanê almanî hîn dibim, lê li malê, bi bav û dayika xwe re bi kurdi daxvîm. Ez dixwazim bibim doxtor, ji bo ku zarokên Kurdan derman bikim.

Gola Wanê

Gola Wanê gola herî mezin e li Kurdistanê. Firehiya wê golê 3713 km² ye. Di nava Gola Wanê de giravêk bi navê girava Axtemar heye. Bajarê Wanê dikeve rojhilatê wê golê û Çiyayê Sîpanê jî dikeve bakurê golê.

Pirs: Gola Wanê dikeve kîjan perçayê Kurdistanê?

A. Başûr B. Bakur C. Rojhilat D. Rojava

Bersiv: Bakur

FÊRÎ KURDÎ BIBE

**Lepik
Dil**

Li

Kurê min, ma ev çi ye, wê salê çet no-tekî te yê xurt nîne, hemî lawaz in. Ma tu fedî nakî?

Bavo, ma tu çima xwe aciz dikî? Tu dizanî ev ne nivîsa min e, ev mamosta nivîsandiye.

Bûka Baranê

Dema baran dibare û tîrêjên rojê di nava baranê de derdikevin, wê demê kevanekî rengareng li ezman xûya dibe. Li hinek deran mirov baz didin, ji bo ku di bin wî kevanê rengîn de derbas bibin, da ku mirazên wan pêk werin. Li hinek herêmên Kurdistanê jî wê listika xwezayê re dibêjin BÛKA BARANÊ û hinek deveran jî dibêjin KESKÛSORÛZER, li hinek deverên din jî dibêjin RENGARENG.

Ji bo ku bûka baranê çêbibe, bi barîna baranê re divê tav jî derkeve. Dema baran dibare û hinekî ewir kêr dibin, tîrêjên rojê di nava dilopên baranê de derbas dibin û ji van tîrêjan heft rengên sereke li ser hev rêz dibin û weke kevanekî rengîn li ezman xûya dikin. Ooooo çî dîmenek romantîk e...